

Gyan Amrit ज्ञानमृत

Vol.11 - Issue 10
October 2018
Price 10/-

दशहरा

HAPPY
NAVRATRI

અમદાવાદ વેજલપુર ખાતે વિશ્વ શાંતિ યોગ દિવસે અમદાવાદના મેયર ભગિની બિજલબેનને સ્મૃતિ ચિન્હ આપતાં પ્ર.કુ. શારદાબેન.

અમદાવાદ ખાતે આંબેડકર યુનિવર્સિટીના કુલપતિ ડૉ. પંકજભાઈને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. વીણાબેન, રજીસ્ટ્રાર ભગિની ડૉ. અમીબેન.

અમદાવાદ જીલ્લા વિકાસ અધિકારી ભ્રાતા અરુણ મહેશ બાબુ IASને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. નંદાબેન બાબુમાં પ્ર.કુ. હેતલબેન.

પાટણના જીલ્લા કલેક્ટર ભ્રાતા આનંદભાઈ પટેલ IASને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. નિધિબેન.

ભાવનગરના મ્યુનિસિપલ કમિશનર ભ્રાતા એમ.એ.ગાંધી IASને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. વૃષ્ટિબેન.

નવસારીના જીલ્લા વિકાસ અધિકારી ભ્રાતા ડી.જી.ગોહિલ IASને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. ગીતાબેન.

પાલનપુરના ધારાસભ્ય ભ્રાતા મહેશભાઈ પટેલને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. ભારતીબેન.

આણંદના ધારાસભ્ય ભ્રાતા કાંતિભાઈ ચાવડાને આત્મસ્મૃતિનું તિલક કરતાં પ્ર.કુ. ગીતાબેન.

રાજકોટ સેન્ટ્રલ જેલમાં બંદીવાન ભાઈઓને રક્ષાબંધન કરતાં ગાયકવાડી સેવાકેન્દ્રના પ્ર.કુ. જયોત્સનાબેન તથા પ્રહ્લાકુમારીઓ.

અમદાવાદ શહેરના પોલીસ કમિશનર ભ્રાતા એ.કે.સીંગ IPSને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. વતાબેન સાથે પ્રહ્લાકુમારી બહેનો.

ભૂજ એરપોર્ટ ખાતે કેન્દ્રિય ઔદ્યોગિક સુરક્ષાબળના જવાનોને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. બીનાબેન.

ગાંધીધામ બી-ડીવીઝન પૂર્વ કચ્છ પોલીસ સ્ટેશનમાં અધિકારીઓ તથા કર્મચારીઓને રક્ષાકવચ બાંધી સમૂહચિત્રમાં પ્ર.કુ.ભારતીબેન.

ડીસા શહેરના પોલીસ ઇન્સપેક્ટર ભ્રાતા એસ.બી. શર્માને ઈશ્વરીય સંદેશ આપી રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. હસુમતીબેન.

સુરત વરાછા ખાતે ટ્રાફિક પોલીસના કર્મચારીઓને રક્ષાસૂત્ર બાંધ્યા બાદ સમૂહચિત્રમાં પ્ર.કુ.અનીષાબેન, પ્ર.કુ.ધારીકાબેન, પ્ર.કુ.શ્વેતાબેન.

માળીયા-હાટીના ખાતે પોલીસ સ્ટેશનમાં રક્ષાબંધન કાર્યક્રમ બાદ સમૂહચિત્રમાં PI ભ્રાતા સંજયભાઈ બલાત, સ્ટાફ, પ્ર.કુ. મીતાબેન.

વિરમગામમાં ગુજરાત રેલ્વે પોલીસ ખાતે રક્ષાબંધન બાદ સમૂહચિત્રમાં PSI ભ્રાતા શંકરસિંહ ચાવડા, પ્ર.કુ. રમાબેન, પ્ર.કુ. ધર્મિષ્ઠાબેન.

અમદાવાદ ન્યુ મહિનગર સેવાકેન્દ્ર દ્વારા પોલીસ સ્ટેશનમાં PI ભ્રાતા એસ. દવેને રક્ષાબંધન બાદ સૌગત આપતાં પ્ર.કુ. સોનલબેન.

અમદાવાદ નારોલ સેવાકેન્દ્ર દ્વારા વૃદ્ધાશ્રમમાં રક્ષાબંધનનો સંદેશ આપ્યા બાદ સમૂહચિત્રમાં પ્ર.કુ. રંજનબેન, પ્ર.કુ. સંધ્યાબેન.

રાજકોટ ભારતીનગર દ્વારા પુરુષાર્થ શાળામાં રક્ષાબંધન કાર્યક્રમ બાદ આચાર્ય ભગિની મીનાબેન, સ્ટાફ સાથે પ્ર.કુ. નયનાબેન.

પોરબંદર ખીરસરા ખાતે વૃદ્ધાશ્રમમાં રક્ષાબંધનનો સંદેશ આપ્યા બાદ સમૂહચિત્રમાં પ્ર.કુ.મધુબેન, પ્ર.કુ. કિરણબેન, પ્ર.કુ. નીમુબેન.

ગાંધીનગર સેક્ટર-૩ ખાતે સીવિલ સપ્લાય વિભાગના પૂર્વ સચિવ ભ્રાતા પી.એમ.પરમારને રક્ષાસૂત્ર બાંધતા પ્ર.કુ. સુનીતાબેન.

ખેડબ્રહ્માની આર્ટ્સ અને કોમર્સ કોલેજના આચાર્ય ભ્રાતા નટુભાઈ પટેલને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. જયોતિબેન.

રાજકોટ રાજનગર સેવાકેન્દ્ર પર સહાયક એન્જિનીયર ભ્રાતા ડી.જી.કોરડીયાને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. રીટાબેન.

બારડોલી ખાતે આવેલ મુકબધીર બાળકોની શાળામાં માનસિક રીતે નબળાં બાળકોને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. જયશ્રીબેન.

Gyan Amrit જ્ઞાનામૃત

વર્ષ ૧૧

ઓક્ટોબર-૨૦૧૮

અંક : ૧૦

પ્રજાપિતા બ્રહ્માકુમારી ઈશ્વરીય વિશ્વ વિદ્યાલયનું મુખપત્ર

અમૃતશૂચિ

- ઈશ્વરીય મહાવાક્યોમાં દીર્ઘદૃષ્ટિતંત્રી સ્થાનેથી ..06
- અમૃતધારાદાદી જાનકીજી ..09
- ત્રિવેણીપ્ર.કુ. જગદીશચંદ્ર ..12
- પ્રસન્નતાના પથ પરપ્ર.કુ. શિવાનીબેન ..14
- જીવનના ખેલને આનંદ સભરપ્ર.કુ. સૂર્યભાઈ ..16
- વિનમ્રતા જ મહાનતા છેપ્ર.કુ. આત્મપ્રકાશ ..19
- યુક્તિયુક્ત યાદપ્ર.કુ. કેશુભાઈ ..22
- દિવ્યદર્શનપ્ર.કુ. નંદિનીબેન ..25
- સંબંધપ્ર.કુ. જલ્પાબેન ..28
- ગીતપ્ર.કુ. ગોદાવરીબેન ..29
- સાચાના રક્ષક ભગવાનપ્ર.કુ. ગોવિંદભાઈ ..30
- અદૃશ્યને ઓળખવા અઘરા લાગે છે ?.....પ્ર.કુ. કિશોર ..31

લલાજમના દર

ભારતમાં

વાર્ષિક લલાજમ	રૂ.	૧૦૦.૦૦
આજીવન સભ્ય	રૂ.	૨૦૦૦.૦૦
છૂટક નકલ	રૂ.	૧૦.૦૦

વિદેશમાં

એરમેઈલ વાર્ષિક	રૂ.	૧૦૦૦.૦૦
આજીવન સભ્ય	રૂ.	૧૦૦૦૦.૦૦

કૃતિઓ તથા સેવા સમાચાર
મોકલવાનું સરનામું

પ્ર.કુ. ડૉ. કાલિદાસ પ્રજાપતિ

તંત્રી : જ્ઞાનામૃત

જી-૨/૨૨, શિવમ એપાર્ટમેન્ટ,

નવા વાડજ, અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૧૩.

Phone : 079 - 27621551

મુદ્રક : રાજયોગિની સરલાદીદી

પ્રકાશક : બ્રહ્માકુમારી ઉષાબેન

સ્થાનિક સેવાકેન્દ્ર

આવશ્યક નોંધ

લલાજમની રકમનો ડ્રાફ્ટ નીચેના નામે લખશો.

પ્રજાપિતા બ્રહ્માકુમારી ઈશ્વરીય વિશ્વ વિદ્યાલય (ગુજરાતી જ્ઞાનામૃત)

લલાજમ મોકલવાનું, સરનામું બદલાયાની જાણ કરવાનું તથા પૂછપરછનું સરનામું નીચે મુજબ છે.

ગુજરાત ઝોન મુખ્યાલય :

બ્રહ્માકુમારીઝ, સુખશાંતિભવન, ગામડીવાળા ડેરી સામે,
ભુલાભાઈ પાર્ક રોડ, કાંકરિયા, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૨૨.

Phone: 079 - 25324160, 25324460, 25324660

પ્રકાશન સ્થળ :

રાજયોગભવન, ૧ ચતુર્ભુજ કોલોની,
ગોરદાનવાડીનો ટેકરો, કાંકરિયા, અમદાવાદ-૨૮.

Phone: 079 - 25431676

Email : gyanamrit.guj@gmail.com

તંત્રી સ્થાનેથી

ઈશ્વરીય મહાવાક્યોમાં દીર્ઘદૃષ્ટિ

મીઠા સાકારબાબા અને અવ્યક્ત બાપદાદાએ આપણને અદ્ભુત જ્ઞાનરત્નોથી ભરપૂર કર્યા છે. કોઈ પણ વિષય, સમસ્યા કે પ્રશ્નો વિશે આપણને જ્ઞાન ના આપ્યું હોય તેવું બન્યું નથી. ત્રિકાળદર્શી પરમાત્મા આપણને સર્વાંગી દૃષ્ટિકોણથી મૂલવે છે. જ્ઞાન કેવળ નોટબુકો, પુસ્તકોમાં સમાયેલું ના રહે તે માટે આપણી સમક્ષ બ્રહ્માબાબા, મમ્મા, દાદીઓ, દીદીઓ, આદિરત્નો, વરિષ્ઠ ભાઈઓને આદર્શ ઉદાહરણો તરીકે રજૂ કર્યા છે. બાબાની એવી અનેક વાતો છે જે સમય, સંજોગો અનુસાર સાકાર થાય છે. આ વાતો વાસ્તવિક અનુભૂતિ કરાવે છે. **‘દેહ સહિત, દેહના સર્વ સંબંધો ભૂલીને એક મને જ યાદ કરો.’** બાબાએ ઉચ્ચારેલ આ મહાવાક્ય અનુભૂતિ થયા પછી જ સમજાય છે.

જ્યારે આપણે માનવ સંબંધોમાં, લૌકિક પરિવારના સંબંધોમાં એટલા ખૂંપી ગયા હોઈએ છીએ કે આ સમયે માનવ સંબંધો મહત્વના સ્થાને રહે છે. કેટલાકના જીવનમાં બાબા પછી આવે છે. તેથી લૌકિક રીત રિવાજો, પ્રસંગો, કાર્યો માટે ગમે તે કરીએ છીએ. કોઈપણ નક્કર કારણ વિના, કોઈ મહત્વપૂર્ણ ઘટનાઓ વિના આપણે સેન્ટરમાં મુરલી કલાસમાં આવવાનું ટાળીએ છીએ.

આપણે ભૂલી જઈએ છીએ કે દેહના સંબંધો આજે મીઠા, અમૃત જેવા લાગે છે પણ માનવનું મન ચંચળ છે, પરિવર્તનશીલ છે. સંસારમાં કોઈપણ સંબંધો સ્થાયી, એકરસ રહ્યા નથી. સ્વાર્થના, અપેક્ષાઓના પાયા ઉપર ચણાયેલી સંબંધોની દીવાલ ક્યારે ધરાશાયી

થઈ જાય તે નક્કી નથી.

બાબાએ કહ્યું છે, (તા. 19-12-1983ની અવ્યક્તવાણીમાં)

દેહ કે સ્વાર્થો સમ્બન્ધ, સુખ-શાંતિ का चैन छीनेवाले विनाशी सम्बन्धी, अभी भाई है अभी स्वार्थवश दुश्मन हो जाते, दुःख और धोखा देनेवाले हो जाते। विनाशी स्नेह, देह का स्नेह राज्य भाग्य गंवाता है।

જ્યારે તમે યુવાન હોવ, સશક્ત હોવ, સારી કમાણી કરતા હોય ત્યારે તમે પ્રિય, આદરપાત્ર લાગો છો. તમારો પડ્યો ખોલ ઝીલવા પરિવારજનો તત્પર હોય છે. જ્યારે તમે નિવૃત્ત થાવ, વૃદ્ધાવસ્થા આવે, આવક બંધ થઈ જાય, કોઈ રોગ કે તકલીફ આવે ત્યારે એજ સંબંધીઓના વલણમાં પરિવર્તન આવે છે. કેટલાક વૃદ્ધો કફોડી હાલતમાં જીવે છે. કેટલાક અવગણના, અનાદરના ભોગ બને છે. કોઈ એમની સલાહ લેતું નથી કે એમને પરિવારના પ્રશ્નો વિશે કોઈ કંઈ કહેતું નથી. જો કે કેટલાંક સપૂત સંતાનો માતા-પિતાની આદર, પ્રેમ સહિત સેવા કરે છે.

લગ્નજીવનનાં થોડાં વર્ષો પછી સપ્તપદીની પ્રતિજ્ઞાઓ પાણીમાં વિલિન થઈ જાય છે. પ્રેમલગ્નો પણ નિષ્ફળ જાય છે. દહેજ, સ્વભાવ સંસ્કાર, શંકા-કુશંકાઓને કારણે લગ્ન વિચ્છેદ, કંકાસ થાય છે. જ્યારે વફાદારી ભૂલીને અન્ય સ્ત્રી-પુરુષો સાથે સંબંધ રાખવામાં આવે છે. ત્યારે મારપીટ, હિંસા, કોર્ટ કબિયા થાય છે. આમ પરિવારના નજીકના સંબંધોમાં કડવાશ આવે છે.

થોડા સમય પહેલાં જ એક બીલ્ડરે પત્ની, પુત્રીઓને ગોળીએ દીધાં. પોતાના ઉપર ગોળી ચલાવવાની હિંમત ના ચાલી. આ પણ કર્મની ગહનગતિ છે.

કેટલાંક વૃદ્ધો સંતાનોને શ્રવણની ઉપમા આપે છે. સમય, સંબોગો, પરિસ્થિતિ બદલાતાં તેઓ શેતાન બની જાય છે. કેટલાક લોકો માતા-પિતાની સંપત્તિ લૂંટીને માતા-પિતાને વૃદ્ધાશ્રમમાં મોકલે છે. એમને પીડા આપે છે. સ્વાર્થમાં આંધળા ભીત બનીને કર્મના સિદ્ધાંતને ભૂલી જાય છે. તેથી જ **બાબાએ દેહ સહિત દેહના સર્વ સંબંધો ભૂલીને મીઠા શિવબાબાને યાદ કરવાનું કહ્યું છે.**

જ્યારે કોઈ કુકર્મ કરે, હિંસા કરે, જેલમાં જાય ત્યારે સંબંધીઓ તેનાથી દૂર ભાગે છે. તેની વચ્ચે અંતર રાખે છે. જ્યારે **પરમાત્મા ગમે તેવા કુકર્મી આત્માને પણ સુધરવાની તક આપે છે. સાચા હૃદયની, પશ્ચાતાપથી કરવામાં આવેલી પ્રાર્થના ભગવાન સાંભળે છે. એક માત્ર પરમાત્માનો પ્રેમ પાલના, પથપ્રદર્શન અજોડ છે.**

બાબા સ્વયં કહે છે કે (19-12-1993ની અવ્યક્તવાણી)

સારે કલ્પ મેં કभी भी और किस द्वारा भी यह ईश्वरीय स्नेह, परमात्म प्यार प्राप्त नहीं हो सकता। परमात्म प्यार अर्थात् निःस्वार्थ प्यार।

સંસારમાં રહીને બ્રહ્માવત્સ બનનાર રાજયોગીને માયાનાં ભિન્ન-ભિન્ન સ્વરૂપોનો, રંગોનો સામનો કરવો પડે છે. ત્યારે જે યોગી મન, વચન, કર્મથી પવિત્ર હોય છે. સચ્ચાઈ, સફાઈ અને પ્રામાણિકતાથી પારદર્શી જીવન જીવે છે. દૃઢ મનોબળ રાખી તીવ્ર પુરુષાર્થ કરે છે તેવા યોગીઓ માયાજીત, જગતજીત બની જાય છે.

આજે તો અનેક પ્રકારનાં પાપકર્મોની વચ્ચે

આ સંસાર ચાલે છે. ચારે બાજુ અશાંતિ, વિશ્વાસઘાત, હિંસા, છેતરપીંડી, સ્ત્રીઓ, બાળકો ઉપર થતા અત્યાચારો, ચોરી, લૂંટફાટ, ઘાડ, ભિન્ન-ભિન્ન પ્રકારના અકસ્માતો, વ્યાપેલો ભ્રષ્ટાચાર, રાજકરણની ગંદકી માનવને શરમાવે તેવી છે. સૌ સતા, સ્વાર્થ, સંપત્તિ મેળવવા ગમે તેવાં હીન કર્મો કરે છે. રાજયોગી રમેશભાઈએ જે લેખો લખેલા તે મુજબ બેંકોનાં કોભાંડો, સરકારી બેંકોમાં થતી અસહ્ય ખોટ, ગરીબોને બરબાદ કરતા ભ્રષ્ટાચારની આ દુનિયા છે. તેનાથી સંસાર ત્રાહિમામ છે. પૈસાની આંધળી કમાણી માટે ખાદ્ય પદાર્થોમાં થતી ભેળસેળ ખતરનાક છે, જીવલેણ છે. આવી દુનિયાના પાપકર્મોના, કુકર્મોના સમાચારો પ્રીન્ટ, ઈલેક્ટ્રોનીક મીડિયામાં આવે છે.

સંસાર આપણી ગણત્રી, આપણા વિચારો પ્રમાણે ચાલતો નથી. કોઈ વ્યક્તિ ક્યારે બદલાય જશે, વિશ્વાસઘાત કરશે, જેની કલ્પના પણ ના કરી હોય તેવાં કર્મો કરશે, તે નક્કી નથી. તેથી **બ્રહ્માવત્સોએ માત્ર પરમાત્માની છત્રછાયામાં જવાનું છે. મિથ્યા, આડંબરી, કૃત્રિમ સંબંધોને સાક્ષી દૃષ્ટા, ઉપરામભાવથી નિમિત્તમાત્ર સાચવવાના છે. આપણું સમર્પણ પરમાત્માને હોય. શ્રીમત આપણો શ્વાસ બને, ઘબકાર બને, પ્રાણવાયુ બને તે જરૂરી છે. અંતે તો ઈશ્વરીય યાદ અને શ્રેષ્ઠ કર્મોનું ભાથું જ આપણી સાથે આવશે.**

કેટલાક લોકો માતા-પિતા, સંબંધીઓ, વૃદ્ધો હયાત હોય ત્યારે એમની લાગણી, સુખ સગવડો, ખાન-પાન આદિનું ધ્યાન રાખતા નથી. પણ મૃત્યુ પામે ત્યારે બહેર ખબરો, જમણવાર, દાન દક્ષિણા, ધાર્મિક કર્મકાંડ કરીને ફરજ પૂરી કર્યાનો સંતોષ માને છે. પણ ગયેલા આત્માને તેનાથી કોઈ પ્રાપ્તિ થતી નથી. જે શિવબાબાને

ભોગ ઘરાવવામાં આવે તો પરમાત્મા એ આત્મા સાથે વાતચીત કરી સંદેશીના માધ્યમથી સમાચાર મોકલે છે. પોતાની હયાતીમાં, પ્રસન્ન-મનથી, મીઠા બાબાના યજ્ઞમાં ઘન સફળ કર્યું હોય, દુઃખી, અશાંત આત્માઓની રુહાની સેવા કરી હોય, તપસ્યા અને સતકર્મોની કમાણી કરી હોય તેજ સાથે આવે છે. મૃત્યુ પામતાં જ આત્માના કર્મોની કેસેટ પૂરી થઈ જાય છે. આત્મા સંચિત કર્મો લઈને જાય છે. પછીથી કરેલાં કાર્યો, કર્મકાંડો મૃત્યુ પામેલા આત્માને સંચિત કર્મ રૂપે પહોંચતાં નથી. તેથી બ્રહ્માવત્સોએ જે કંઈ કરવું હોય, તે પોતાની હયાતીમાં જ પ્રસન્નતાથી યજ્ઞમાં સફળ કરવું જોઈએ.

આ જૂઠા સંસારમાં કોઈ, કોઈનું નથી. મોટે ભાગે સૌ સ્વાર્થ, પ્રાપ્તિઓના સંબંધે જોડાયેલાં હોય છે. તેમાં માત્ર ઈશ્વરીય પરિવાર જ આદર્શરૂપ છે. જ્યાં નિઃસ્વાર્થ, નિર્દોષ, રુહાની સ્નેહની સરવાણી વહેતી હોય છે. જ્યાં શુભભાવના, શુભકામના, હકારાત્મક વિચારો અને પવિત્ર, કલ્યાણકારી દૃષ્ટિ, વૃત્તિ, કૃતિ છે. સેન્ટરમાં, મધુવનમાં, બ્રહ્માવત્સોની હાજરીવાળા રુહાની, આધ્યાત્મિક કાર્યક્રમોમાં જે ખુશી, અતીન્દ્રિય સુખની અનુભૂતિ થાય છે. તેવું બીજે ક્યાંય નથી. બાબા અને ઈશ્વરીય પરિવારના કિલ્લા વચ્ચે બ્રહ્માવત્સો સુરક્ષિત રહે છે.

સંગમયુગનો સમય ઝડપથી પસાર થઈ

રહ્યો છે. યજ્ઞની સ્થાપનાને 83 વર્ષ પૂરાં થશે. આ વર્ષોના ગાળામાં યજ્ઞમાં ભિન્ન- ભિન્ન પરિસ્થિતિઓ આવી છે પણ મીઠા બાબાની શ્રીમત અને નિમિત્ત દાદીઓ, દીદીઓ બ્રહ્માવત્સોને કારણે આપણે સતત આગળ વધતા રહ્યા છીએ. વિશ્વના લગભગ 140 દેશોમાં આવેલાં સેવાકેન્દ્રો યજ્ઞની સુવાસ ફેલાવી રહ્યાં છે. સંગમયુગને સો વર્ષનો ગણવામાં આવે છે. મીઠા બાબાએ વિનાશની કોઈ તારીખ આપી નથી. બાબા તો કહે છે કે જે થશે તે અચાનક થશે. તેથી એવરેડી રહેવાનું છે. સાધનાપથમાં આપણો લાંબાગાળાનો અભ્યાસ જરૂરી છે.

નવા આત્માઓની સેવા ભલે થાય. પણ જૂના, નિયમિત વિદ્યાર્થીઓએ સાકાર અને અવ્યક્તવાણીઓમાં આપણને પુરુષાર્થની જે મંઝિલ આપી છે, લક્ષ્ય આપ્યું છે તેને સાકાર કરવા સમયને ધ્યાનમાં રાખીને તીવ્ર પુરુષાર્થની ઘૂણી ધખાવવાની છે. લક્ષ્ય સિદ્ધિને પામવા માટે એડી ચોટીનું જોર લગાવવું પડશે. આ સમય ચેતવણીનો છે. બાબા વારંવાર કહેશે નહીં. જે કહેવાનું છે તે કહી દીધું છે. જે કરવાનું છે તે કરી દીધું છે. હવે તો આપણે બ્રાહ્મણ સો ફરિશ્તાની અવસ્થાને સ્વાભાવિક બનાવીએ એજ શુભ ભાવના, શુભ કામના છે.

॥ ઓમશાંતિ ॥

- બ્ર.કુ. કાલિદાસ

- જેટલાં શ્રેષ્ઠ કર્મ કરશો એટલાં જ શ્રેષ્ઠ ભાગ્યની રેખા લાંબી અને સ્પષ્ટ બનતી જશે.
- હોલીહંસ કદી પણ બુદ્ધિ દ્વારા જ્ઞાનના મોતી સિવાય બીજું કંઈ લઈ ના શકે.
- મર્યાદાઓની રેખાની અંદર રહેનાર જ મર્યાદા પુરુષોત્તમ છે.

- સ્થિતિનો આધાર સ્મૃતિ છે એટલે સદા ખુશીની સ્મૃતિ બનેલી રહે.
- ઉદાસીનતાને દૂર કરવા માટે ખુશીઓનો ખજાનો સદા સાથે રાખો.
- દુવાઓ આપો અને દુવાઓ મેળવો એજ શ્રેષ્ઠ પુરુષાર્થ છે.

અમૃતધારા

રાજયોગિની દાદી જાનકીજી, મુખ્ય પ્રશાસિકા, માર્કેટ આબુ

આપ સૌ શાંતિમાં બેસીને મીઠા મીઠા બાબાને યાદ કરીને ખુશીનો ખજાનો લૂંટી રહ્યા છો. તો શું બોલું ? ગુરુવારનો દિવસ અને તપસ્યાનો દિવસ કેવો સુંદર સુમેળ રચાયો છે.

શિવરાત્રિથી તપસ્યા વર્ષનો પ્રારંભ કરવાનો હતો પણ આપ સૌ પાંડવોએ તો તપસ્યાનો પ્રારંભ મધુવનથી જ કર્યો.

સેવા અર્થે જ્યાં પણ પગલાં મૂકીએ છીએ ત્યાં કમાણી જ છે. પણ આત્માઓએ એ જાણવું જોઈ કે આ સંસારમાં જીવવું હોય તો કેવી રીતે જીવવું ? બાબાએ જીવવું કઈ રીતે અને મરવું કઈ રીતે તેની કલા શીખવાડી છે. મરવું છે, તો એક સેકંડમાં અશરીરી બની જાઓ. (મતલબ કે જૂના પુરાણા સ્વભાવ, સંસ્કારો, વ્યર્થતાની વિસ્મૃતિ કરી આત્મિક, અશરીરી અવસ્થામાં રહો) બાબા કહે છે મારી પાસે ચાલ્યા આવો. બાબાના સાથનો પણ અનુભવ છે અને બાબા બોલાવી પણ રહ્યા છે. તેથી જીવનમાં કોઈ ખામી ન રહે. સંપૂર્ણ કર્મતીત બનવાનું છે. દરેકે તપસ્યા માટે પોતાની તૈયારી કરવાની છે. સર્વ કાંઈ સમેટવાનું છે. તપસ્યા ત્યારે જ સફળ થાય જ્યારે સર્વ કાંઈ સમેટી લીધું હોય. તપસ્યા વચ્ચે કંઈ પણ યાદ ન આવે. આપણને એ ફીલીંગ થાય કે હવે મારો પાર્ટ પૂરો થઈ ગયો છે. હવે ઘણો થોડો સમય બાકી રહ્યો છે. દાદી પ્રકાશમણિજીએ કહ્યું કે હવે ટાઈમ થોડો છે. થોડા સમયમાં ઘણું બધું કરી લેવાનું છે. પુરુષાર્થની તૈયારી કરીશું, તો સ્થાપનાનું કાર્ય જલદી પૂરું

થશે. બ્રાહ્મણોની વૃદ્ધિ અને સ્થિતિ બને થઈ જશે. પોતાની સ્થિતિ બનાવવા માટે થોડો સમય બાકી રહ્યો છે. તેથી ગમે તેવી પરિસ્થિતિમાં પણ સ્થિતિ ઉપર નીચે ન થાય.

બાબાએ પુરુષાર્થ માટે કહ્યું છે કે સ્નેહની શક્તિ ઈશ્વરીય પરિવારને પરિવર્તિત કરવામાં મદદરૂપ બનશે. કોઈનોય દોષ નથી. સ્નેહની શક્તિ, શુભભાવના, શુભકામનાની શક્તિથી કામવિકાર ખતમ થયો પણ કામના પૂરી થઈ નથી. હવે સંપૂર્ણ બનીને આત્માઓને આપ સમાન, બાપ સમાન બનાવવાના છે. ક્યારે ક્યારે બાબા કહે છે. આત્માઓને બાપ સમાન બનાવો પણ બાપ સમાન કઈ રીતે બનાવ ? તે માટે રીસ અને રેસ કરવાની છે. બાબાને સામે રાખીશું તો બાપ સમાન બનીશું. બાબાને સામે રાખતાં બાબાએ પોતાના તરફ ખેંચીને પોતાના સમાન બનાવ્યા. તે યાદ આવશે. ફોલો ફાઇર કરવાથી બાપ સમાન બનાશે. જે કંઈ વાત હોય, તે બાબાની સામે રાખો. સપૂત બનવાનું લક્ષ્ય રાખો. બાબાને નૈસર્ગિક રીતે ફોલો કરનાર આત્મા સપૂત બની જશે. ત્યાગ, તપસ્યા, સેવામાં પણ બાપને ફોલો કરો. આપણી સાચી તપસ્યા હોય, તો ગમે તેવી પરીક્ષાઓ આવે પણ તપસ્યા ભંગ ન થાય. યાદમાં બેસીએ ત્યારે કદી માયા ન આવે. આ ચેર્કીંગની ઘણી જરૂર છે. સાચા હૃદયથી બાબાની યાદ હોય. બાબા સાથે સર્વ સંબંધોનો રસ હોય. બાબાનાં ગુણ અને શક્તિઓ લેવા માટે આપણે લાયક બનીએ. આપણી કમજોરીઓ અને અવગુણોને ખતમ કરવાનાં છે. સ્વયં આ બાબતનું નિરીક્ષણ કરવાનું છે. તે માટે અંતર્મુખતા, એકાગ્રતા તથા એકાંત જોઈએ.

આપણે નિઃસંકલ્પ કઈ રીતે રહીએ ? કાર્ય વ્યવહારમાં અતિ ન્યારા અને નિરાલા, એકચુરેટ અને એકટીવ રહીએ, તો નિઃસંકલ્પ રહી શકીએ. ઉચ્ચ અભ્યાસ દ્વારા ઉચ્ચપદની પ્રાપ્તિ થાય છે. અભ્યાસમાં ધ્યાન રહેવાથી નિઃસંકલ્પ રહેવાશે. બાબા આપણને ઉચ્ચ શિક્ષણ આપી રહ્યાં છે. આપણે અનુભવ કરીએ છીએ કે આપણે પહેલાં કેવા હતા અને અત્યારે કેવા બની ગયા છીએ. કોઈ ભલે તમને ન ઓળખે પણ તમે સ્વયં પોતાની જાતને ઓળખો કે હું કોણ છું ? બ્રાહ્મણકુળમાં હું ઓર્ડીનરી બ્રાહ્મણ તો નથી ને ? બ્રાહ્મણકુળની શોભા વધારનાર, બ્રાહ્મણકુળનું નામ રોશન કરનાર આત્મા છું ? પોતાની જાતને પૂછીએ કે સપૂત બન્યા છીએ ? સપૂત બન્યા છીએ, તો સુખ છે. કપૂત બનવામાં સુખ છે ? બાબા કહે છે કે તમે મારા છો. આપણે કહીએ છીએ કે બાબા તમે મારા છો. ભગવાન સ્વયં કહે છે કે તું મારો છે. બાબાએ આપણને લાયક બનાવ્યા છે. સંપૂર્ણ બનીને બાબા અવ્યક્ત થઈ ગયા.

જે મહિમાના ઈચ્છુક છે તેમનાં નયન ભીનાં નહીં થાય. ભગવાને પોતાની છત્રછાયામાં રાખીને આપણને નૂટે રતન બનાવ્યાં. તપસ્યાની વાત આવે છે. તો સાકાર બાબાની યાદ આવે છે. બાબાએ આપણને સુધારી સુધારીને દેવતા લાયક બનાવ્યા. સંગમયુગમાં બાબા જેવા કોઈ બાપ નથી. 21 જન્મની બાદશાહી આપવા માટે બાબાએ આપણને લાયક બનાવ્યા. સમય અનુસાર કલિયુગ જશે, સતયુગ આવશે. બાબાએ સર્વ કાર્યથી મુક્ત કરી દીધાં છે. બાબા પાસે જવું આવવું બસ આજ વિચાર ચાલે છે. બાકી સર્વ ખ્યાલોથી મુક્ત. તેમાં સેવા સમાયેલી છે.

શુદ્ધ પાવરકુલ, ઘર તરફ ખેંચનારી યાદ હોવી જોઈએ. જે વીતી ગયું તેનું ચિંતન ના કરો.

શાંતિમાં શક્તિ જમા થઈ રહી છે. તે સિવાય કંઈ જ પસંદ આવતું નથી. આપણાં નયન કેવાં છે ? કર્તાપિણાના ભાનથી દૂર રહેવાની આદત ઉપરામ બનાવે છે. સ્થિતિને ઊંચી બનાવવા કર્તાપિણાનો ભાવ ન હોય. પોતે માત્ર સાક્ષી બનીને જોવાનું છે. તપસ્યા દ્વારા વિશ્વના ખૂણે ખૂણે વાયબ્રેશન જાય. સાક્ષી બનીને પોતાનો પાર્ટ પ્લે કરવાનો છે. આત્મા પોતાના અંતરને જાણે છે તે રીતે અંતર્યામી છે. અંતર્મુખી આત્મા પોતાને જાણી શકે છે કે હું કોણ છું ? કેવો છું ? સૃષ્ટિના આદિ, મધ્ય, અંતનો ઇતિહાસ જાણીએ છીએ. તેથી અંતર્યામી કહેવાય. ધારણાઓ અને જ્ઞાનમાં ઘણું અંતર છે. આત્મા નોલેજકુલ છે તો લવકુલ છે. બ્લીસકુલ છે. બાબા તથા પરિવાર તરફથી બ્લેસીંગની કમી કેમ છે ? બ્લીસકુલ બનવું પડશે. તે માંગવાથી નહીં મળે. જીવનનો આધાર છે. પરિવારની બ્લેસીંગ. તે સ્વપસંદ, પરિવાર પસંદ, બાપ પસંદના ત્રણ સર્ટિફિકેટો દ્વારા મળશે.

દરેકના દિલમાંથી દુઆ નીકળે. કોઈ આપણાથી નારાજ ન થાય. દુઆઓ આપણા માટે સારું વાહન બની જશે. કોઈ વાતમાં આપણી ખામી નથી. તો બાબાના પ્રિય બની જશો. સ્નેહી સહયોગી બનશો. જીવનમાં શાંતિ, પ્રેમ, ધીરજ છે તો પથ્થર પણ પાણી થઈ જશે. માટે મર્યાદા વિરુદ્ધ કદી ના ચાલીએ. આપણે કુલ નથી બન્યા, તો જરૂર આપણામાં કંઈક ખામી છે. તેથી ખુશી કાયમ રહેતી નથી. કારણ કે ક્યાંક લગાવ છે. આસક્તિ છે. આત્મા જ્ઞાની છે. તો યોગી બની જાય છે. આપણે ચેક કરીએ કે એવી કોઈ વાત છે જેથી પુરુષાર્થમાં જંપ (ફૂટકો) લગાવી શકતા નથી. તો તેનું બજેટ કરો. એવી કઈ ખામી છે ? તેમાં મારું તારું કંઈક હશે. કોઈને જોઈને પુરુષાર્થ કરી રહ્યા છો ? ભાગ્યથી દરેક પોતાનું ખાય છે. કોઈના

ભાગ્યની રીસ કરી શકીએ નહીં. વૈજયંતીમાલામાં આવનાર આત્મા તરીકેનો પુરુષાર્થ કરો. આવા પુરુષાર્થમાં વિઘ્નરૂપ વાતને દૂર કરો. થોભવાનું આપણું કામ નથી. હવે સમય પૂરો થયો છે. હવે ઘેર જવાનું છે. એ સિવાય કોઈ વાત યાદ ન આવે. વીતી ગયું તે વીતી ગયું. તેને ભૂલી જાઓ. વીતેલી વાતોને યાદ કરવી એટલે ભૂતોની પ્રવેશતા થવી. જેણે એજલ બનવાનું છે. તેણે આ દુનિયાને નાશવંત સમજવાની છે. પોતાના દિલની વૃત્તિ રુદ્ધાની હશે, તો આવનાર નવી દુનિયા દેખાશે. સમેટવાની શક્તિથી બીજરૂપની સ્થિતિ બનશે. ફાલતુ વાતોમાં સમય ગુમાવો નહીં. તપસ્યા વર્ષમાં ૬૦ સેકન્ડ, ૬૦ શ્વાસ સફળ કરવાનાં છે. જે પ્રોગ્રામ મળે છે તેનો જે અમલ કરે છે તેના માર્કસ વધારે મળે છે. તે માટે ફૂલ એટેન્શન રાખીએ. પાસ વીથ ઓનર બનીએ. કોઈને બેશો નહીં.

॥ ઓમશાંતિ ॥

(પેજ નં. 13નું અનુસંધાન)...ત્રિવેણી

એનામાં બીજા દિવ્યગુણોની પણ ધારણા જલદી થાય છે. કપટી અથવા ચાલાક વ્યક્તિના જીવનમાં દિવ્યગુણોની ધારણા એટલી જલદી થતી નથી કારણ કે એનું મન કોઈને કોઈ ગડમથલમાં લાગેલું રહે છે. કદી તે વિચારે છે, ‘ભૂતકાળમાં એ મનુષ્યે મારી સાથે સારો વ્યવહાર કર્યો નથી, હવે મારી સાથે સારી રીતે કઈ રીતે વર્તી શકે છે. આજ સુધી પેલો માનવ બરાબર નહોતો, તો ભવિષ્યમાં પણ બદલાય એવું લાગતું નથી.’ પરંતુ જે સરળ ચિતવાળો મનુષ્ય હોય છે, તે તો પોતાની મસ્તીમાં મસ્ત રહે છે. અને એ વિચારે છે જે જેવું કરશે, તે તેવું પામશે, તે પોતાની સત્યતાને કોઈ પણ સ્થિતિમાં છોડતો નથી. એટલે ‘સારા દિલ પર સાહેબ રાજી’ થવાની ઉક્તિ અનુસાર એને ઈશ્વરની સહાયતા પણ મળે છે. એનું સીધાપણું, એની સચ્ચાઈ તથા મનની સફાઈને કારણે બીજા લોકો પણ એને આશીર્વાદ આપે છે, એને સ્નેહ કરે છે. તેથી તે સ્વયં સ્વયંથી સંતુષ્ટ અને સુખી રહે છે.

॥ ઓમશાંતિ ॥

ચિંતન

ધન ન હોય ત્યારે તદ્દન નિમાણા થઈ જવાની જરૂર નથી. ધન હોય તો જ તમે વટ જાળવી શકો કે સ્વતંત્ર રહી શકો તેવી માન્યતાને મગજમાં સ્થાન જ ન આપવું જોઈએ. ધન અને સાધનો હોય તો કોઈપણ વ્યક્તિ સ્વતંત્ર બને. પરંતુ સંસ્કાર ન હોય તો આવો ધન સંપન્ન માણસ સ્વતંત્રતા સાથે ઉદ્ધત પણ બની શકે છે. ધનસંપત્તિ ન હોય છતાં તમે વટપૂર્વક સ્વતંત્ર રહી શકો ત્યારે જ તમારી ઈશ્વરીય કસોટી થાય છે. માણસે ધન કરતાં આત્મસન્માનને વધુ મહત્વ આપવું જોઈએ. ચાણક્યે કહ્યું છે.

‘અધર્મા ધન મિચ્છન્તિ ધન માનં ચ મધ્યમાઃ

ઉત્તમા માન મિચ્છન્તિ માનો હિ મહતાં ધનમ ॥’

નિમ્ન શ્રેણીના મનુષ્ય કેવળ ધનની ઈચ્છા કરે છે. મધ્યમ શ્રેણીનો માનવ ધનની અને માન બલ્લેની ઈચ્છા કરે છે પણ શ્રેષ્ઠ પુરુષ એ છે જે માત્ર માનની જ કામના કરે છે.

આત્મસન્માન એજ શ્રેષ્ઠ પુરુષોનું ધન છે.

ત્રિવેણી

બ્ર.કુ. જગદીશચંદ્ર, દિલ્હી

સંઘર્ષનું નિવારણ

આધ્યાત્મિકતાના માર્ગમાં સંઘર્ષથી પાર ઉતરવાના પ્રયાસને જ પુરુષાર્થ કહેવામાં આવે છે. અન્ય કોઈ એનો વિરોધ કરે હ્રન્દ અથવા સંઘર્ષનું

વાતાવરણ જન્માવે એ વાતની ચિંતા પુરુષાર્થીને હોતી નથી. પણ એની કોશિશ એ હોય છે કે તે સ્વયં એ દલદલમાં ન ફસાઈ જાય અને બની શકે તો બીજાઓને એમાંથી કાઢે. બીજું કોઈ એના મુકાબલો કરે છે તેનાથી તે વ્યાકુળ થતો નથી અથવા એની નિંદા કરીને એના વ્યક્તિત્વને નુકસાન પહોંચાડે છે. તેની ચિંતા નથી એનો પ્રયત્ન એ હોય છે કે એનું મન સ્થિર રહે, વાણી નિર્મળ બની રહે અને સદ્ભાવનામાં અંતર ના આવે. એની કોશિશ એ હોય છે કે વાતાવરણ પ્રદૂષિત ના થાય અને બીજાઓને જોતાં, સાંભળતાં બુરાઈ જોવા ના મળે પણ સંસારમાં સારાપણું ફેલાય, પ્રીતિ વધે અને સદ્ભાવનાનું વાતાવરણ સુગંધિત બને. તે વિચારે છે કે મર્યાદા ભંગ ના થાય, શિસ્ત ના તૂટે, પવિત્રતા પર અપવિત્રતા પ્રભાવી ના બને અને આસુરી તત્વોને પ્રોત્સાહન ના મળે પણ સદાચાર, પવિત્રતા અને સાત્ત્વિકતાનો જયજયકાર થાય અને વાતાવરણ એવું બને કે જેમાં ચારેબાજુ પ્રસન્નતાની લહેર ઉઠવા લાગે, સૌના મન હર્ષથી ખિલી ઉઠે, સર્વમાં ભ્રાતૃત્વની ભાવના મુખ્ય હોય અને વિશ્વમાં પ્રાણી એકબીજાની નજીક આવે.

આ આદર્શ લક્ષ્ય અથવા મનોરથને લઈને તે

જ્યાં પોતાના પુરુષાર્થ પથ પર સુદૃઢતાપૂર્વક ચાલે છે, ત્યાં તે નિષ્પક્ષરૂપથી સમાલોચક બનીને સુધારણાનો પ્રયત્ન કરે છે તથા સ્થિતિ પરિવર્તન માટે પ્રયત્નશીલ પણ રહે છે. આ રીતે સંઘર્ષથી સારો પુરુષાર્થી ડગતો નથી, ના તો તે નિષ્ક્રિય બને છે પરંતુ આ સંઘર્ષમાં તે જુએ છે કે પરિસ્થિતિઓનું આક્રમણ, વિકટતાઓનો વિસ્ફોટ અને હ્રન્દ, હ્રેષ, દુર્ભાવના અને દુર્સાધનાની ભરતી અત્યંત પ્રબળ છે તો તે પોતાની યોગચર્યા, આધ્યાત્મિક નિષ્ઠા અને દિવ્યગુણોના વિકાસના પુરુષાર્થને જાળવી રાખીને થોડા સમય માટે સ્વયંને સુરક્ષિત બનાવે છે.

મનન શક્તિ

ઈશ્વરના સ્વરૂપના મનનથી, ઈશ્વર સાથે જે સંપર્ક થાય છે, તે તો થાય છે પણ એ સિવાય પણ એના ઘણા લાભ છે. એક લાભ એ છે કે પ્રભુના ગુણ ચિંતનની ટેવ પડી જવાથી મનુષ્ય ગુણગ્રાહક વૃત્તિવાળો બને છે, તે સંસારમાં બીજા મનુષ્યોથી જ્યારે વ્યવહાર કરે છે તો એના ગુણોની તરફ જ એની દૃષ્ટિ જાય છે. હવે અવગુણો પર ધ્યાન આપવાનો એનો સ્વભાવ રહેતો નથી.

બીજું એવો પણ પ્રભાવ પડે છે જેમ કે એનો મેગ્નેટિક ટેપ (Magnetic Tape)ની નજીક બેસીને બોલવાથી થાય છે. સૌ જાણે છે કે ટેપ મશીન પર ટેપ લગાવીને એના માઈક્રોફોનને ઓન કરવાથી જ્યારે આપણે બોલીએ ત્યાં ગાઈએ છીએ તો પહેલાંનું રેકાર્ડ કરેલું દૂર થાય છે અને એની જગ્યાએ નવું ગીત ભરતું જાય છે. આ રીતે પ્રભુના ગુણ ચિંતનથી પણ મનુષ્યના પાછલા તમોગુણી

સંસ્કાર દૂર થાય છે અને એના સ્થાને હવે દિવ્યગુણ ભરતા જાય છે. એટલે કહેવાયું છે કે ‘મનુષ્ય જેવું વિચારે છે, તેવો જ તે બની જાય છે.’ મનુષ્યના વિચાર જ એના વ્યવહાર અને આચરણની આધારશિલા છે.

પ્રભુચિંતનથી એક લાભ એ થાય છે કે મનુષ્યનું મન ચિંતાઓથી મુક્ત થઈ જાય છે. આજે સંસારમાં લાખો - કરોડો નર-નારી કોઈને કોઈ વાતને કારણે ચિંતિત રહે છે. પરંતુ યોગ્ય રાહથી પ્રભુચિંતન કરનારા મનુષ્ય નિશ્ચિંત બની જાય છે. કારણ કે એક તો માનસિક સમતુલા હોવાને લીધે એને સમસ્યાનો હલ સારી રીતે મળી આવે છે અને એનાથી આત્મવિશ્વાસ પણ વધે છે. બીજું તે વિચારે છે કે પ્રભુ મારા સહાયક અને માર્ગપ્રદર્શક છે. મારો એમની સાથે અને એમનો મારા પ્રત્યે અનન્ય પ્રેમ છે. તેથી હિંમત હું કરીશ, મદદ પરમાત્મા કરશે. પછી જે થશે તે જોયું જશે. ઈશ્વર વિશ્વાસ અને નાસ્તિકોમાં આ એક મહાન અંતર છે કે ઈશ્વર વિશ્વાસુ લોકોને ઈશ્વરનો સહારો હોય છે. પણ નાસ્તિકોનો કોઈ સ્થાયી સહારો હોતો નથી. આ નિશ્ચયના અભાવે અંતમાં, સંસારના આધાર તૂટતી વખતે એનું મન પણ તૂટી જાય છે અને તે અપાર માનસિક દુઃખ અનુભવે છે જ્યારે પ્રભુ પ્રેમી પરમાત્માને પોતાના એક પ્રેમી, સહાયક, સંરક્ષક અને સહયોગી માને છે. એનાથી એનું માનસિક સમતુલન તથા એની ભાવાત્મક સ્થિરતા જળવાઈ રહે છે. આ શું ઓછી પ્રાપ્તિ છે ?

સરળ સ્વભાવ

સરળ સ્વભાવવાળો મનુષ્ય બહાર-અંદર યા મનસા-વાચા-કર્મણથી એક જેવો હોય છે. એના મનમાં એક અને બહાર બીજીવાત હોતી નથી. તે બનાવટ, છળ-કપટ યા કુટિલતાથી વ્યવહાર કરતો નથી એટલે લોકો એનાથી

નિશ્ચિંત રહે છે અને એની સાચી-સાચી, ભોળી-ભોળી વાતો લોકોને ગમે છે. આવો માનવ કોઈ એવી વાત પણ કહી દે, જે લોકોને પસંદ ના હોય છતાં પણ એનાથી નારાજ થતા નથી. છળ-કપટવાળાથી આવા સમયે નારાજ થાય છે. તેઓ જાણે છે કે સરળ સ્વભાવના માનવનું મન સાફ છે. એણે અમને છેતરવા યા અમને પાડવા માટે આવું કહ્યું નથી પણ અમારા વિશે એના જે વિચાર હતા તે એણે અમને સીધેસીધા અને સાદગીથી કહી દીધા છે. જો તેઓ થોડા સમય માટે પોતાની નારાજગી પ્રગટ કરે પછી થોડીવાર પછી એમનું મન એમને કહે છે, ‘આવા સીધા અને સાચા માનવથી નારાજ થવું યા એને કંઈક ખરાબ કહેવું તે સારી વાત નથી.’ તેથી તેઓ તરત જ અને સ્વાભાવિક રીતે એનાથી સ્નેહ સ્થાપિત કરી દે છે કારણ કે એની સરળતા, સચ્ચાઈ, મનની સફાઈ તથા ભોળપણ એમને આકર્ષિત કરે છે.

જેમ સરળ સ્વભાવવાળા માનવથી બીજા સંતુષ્ટ રહે છે તે રીતે સરળ સ્વભાવવાળો મનુષ્ય સ્વયં સંતુષ્ટ રહે છે. જો કોઈ કારણથી એના મનમાં કોઈ પ્રકારની અસંતુષ્ટતા આવે છતાં પણ થોડું જ સમજાવવાથી તે પોતાના સરળ સ્વભાવને લીધે જલદી સંતુષ્ટ થઈ જાય છે. પરંતુ વાંક દેખા સ્વભાવવાળા મનુષ્ય બીજાની વાતમાં, ભલે તે સારા ભાવની હોય, એના કલ્યાણ માટે કહેવામાં આવી હોય, છતાં એ જુએ છે કે આમાં કોઈ છળ યા કપટ તો નથી ને ? આ રીતે તે પોતાના જ કલ્યાણ માટે લોકો દ્વારા વાત કહેવામાં આવી હોય તો એની વાતને પવિત્ર હૃદયથી ગ્રહણ કરતો નથી એટલે એના જીવનમાં અથવા સંસ્કારોમાં જલદી પરિવર્તન થતું નથી.

સરળ વ્યક્તિનું મન સાફ હોવાને કારણે

(અનુસંધાન પેજ નં. 11 પર)

કાયમ યાદ રહે - હું કોણ છું.

બ્ર.કુ. શિવાલીબેન, ગુરુગ્રામ, હરિયાણા

પ્રશ્ન - ઘણીવાર લોકો એમ પણ કહે છે કે મેં ભૂતકાળને જોયો નથી. તો હવે તે મારી સાથે કેમ છે ?

ઉત્તર - જાગૃતિ સાથે ચાલીશું, વર્તમાન સમય ઉપર ધ્યાન આપીશું તો

વર્તમાન સારો બનશે જ બનશે અને જ્યાં વર્તમાન સારો હશે ત્યાં ભવિષ્ય સારું જ હશે. અને જ્યારે એ સમજાઈ જાય કે ‘હું અનુભવ સ્વરૂપ ઉર્જા છું’ તો હવે આપણે એ જાણવું જોઈએ કે તેનો સ્વભાવ શું છે અને તેની સંપત્તિ શું છે ?

આજે આપણા ઘણા બધા સંસ્કાર બની ગયા છે, કારણ કે કેટલાક સંસ્કાર તો આપણને આપણાં પરિવાર પાસેથી, માતા-પિતા પાસેથી મળે છે, કેટલા સંસ્કાર વાતાવરણથી બની જાય છે જેમ કે રાષ્ટ્રીયતા, જાતિ, કઈ શાળામાં આપણે અભ્યાસ કરવા જઈએ છીએ, કેટલાક સંસ્કાર આપણે આપણી ઈચ્છાશક્તિથી બનાવી લઈએ છીએ, જેમ કે આજે આપણે શું નિર્ણય કર્યો કે માટે કાર્ય આ રીતે નથી કરવાનું, માટે ઈમાનદારીથી ચાલવાનું છે.

આપણે આપણાં જૂઠનાં સંસ્કાર મીટાવીને ઈમાનદારીનાં સંસ્કાર નિર્મિત કરીએ છીએ. તેમાં મહત્ત્વનું એ છે કે તે ઉર્જાનો મૂળ સ્વભાવ શું છે ? તો આજે દરેકને શું જોઈએ, આપણે આ શુંબલામાં પણ શું શોધી રહ્યા છીએ ‘પુશી’. બધા પુશી ઈચ્છે છે, પ્યાર ઈચ્છે છે, શાંતિ ઈચ્છે છે, પવિત્રતા ઈચ્છે છે. હવે આપણને આ બધી ચીજ શા માટે જોઈએ ?

કારણ તે મારા વાસ્તવિક સંસ્કાર છે, પ્રકૃતિ છે. આજે સૌ કોઈ તેનો અનુભવ કરવા ઈચ્છે છે. તેને લોકો વ્યક્તિઓમાં, વૈભવોમાં શોધે છે.

પ્રશ્ન - જો આપણે આ આખા વાક્યને જોઈએ તો એવું લાગે છે કે જેમ હું કોઈ વિશેષ ચીજને પકડીશ ત્યારે મને પુશી મળશે.

ઉત્તર - સારું છે, કારણ હું શરીર છું ને, હું શરીર છું તો પુશી કોને જોઈએ ? શરીરને જોઈએ, તેને પુશી ક્યારે મળશે, જ્યારે તેને એક સારી ગાડી મળશે, જ્યારે તેને એક સારું.. ત્યારે તેને પુશી મળશે. પણ પછી આપણે મહેસુસ કર્યું કે ગાડી તો આવી ગઈ, તેને સુખ મળ્યું પરંતુ પુશી નહીં મળી શકે કારણ કે પુશી તેને નથી જોઈતી, શરીરને સુખ જોઈએ, પરંતુ શરીરને પુશી નથી જોઈતી કારણ પુશી તો ‘આત્મા’ને જોઈએ. અને આપણે તેને ક્યાં ક્યાં શોધી.

રાજયોગ આપણને એ શીખવવા માગે છે કે આપણે તેને શોધવા માટે બહાર જવાની જરૂર નથી પરંતુ તે પહેલેથી આપણી અંદર છે. અમારું જે અભિવાદન છે ‘ઓમશાંતિ’ તેનો અર્થ છે ‘હું શાંત સ્વરૂપ આત્મા છું’, હું એક પ્રેમ સ્વરૂપ છું, હું દુઆ સ્વરૂપ, પુશી બહાર નથી શોધવાની, હું પ્રસન્ન સ્વરૂપ છું. શુદ્ધ સ્વરૂપ, શક્તિ સ્વરૂપ. હવે આપ કાલથી આ ચેતના સાથે કામ ઉપર જાઓ, લોકોને મળો તો તેનો તમને સ્વયં અનુભવ થશે.

પ્રશ્ન - બીજાઓને પણ પોતાની છબી છે. સંસ્કાર છે તેનો પ્રભાવ પણ આપણી ઉપર પડે છે. વડીલો કહેતા હતા કે બહાર નહીં મળે અંદર શોધો, મને

આશ્ચર્ય થતું હતું કે હું અંદર કેવી રીતે અને ક્યાં શોધું, કારણ અંદર પણ કોઈ ચીજ હશે જે મને ખુશીઓ આપશે. આવું દરેક વિચારે છે કે અંદર કોઈ ચીજ છે જેમાં મારે શાંતિ શોધવાની છે તો તે મારી અંદર ક્યાં શોધું ?

ઉત્તર - ત્યારે મને ખબર ન પડી, ત્યારે અમે ક્યાં ક્યાં શોધવાનું શરૂ કરી દીધું, પાછું બહાર શોધવાનું શરૂ કરી દીધું. આપણે શાંતિ શોધવાની નથી તે તો પહેલેથી આપણી અંદર છે. થોડો સમય તમે તમારી ઉપર પ્રયોગ કરીને જોઈ શકો છો. ખુદને તમે યાદ કરાવો અથવા જ્યારે કોઈની યાદદાસ્ત ચાલી જાય તો આપણે શું કરીએ છીએ ? તેને ધીરે ધીરે યાદ અપાવીએ છીએ કે યાદ કરો તમે કોણ છો, તમારું નામ શું છે, તમારું ઘર ક્યાં છે વગેરે વગેરે.... રાજયોગમાં પણ અમે એ જ કરીએ છીએ, રાજયોગ આપણને ધીરે ધીરે યાદ અપાવે છે કે આપ કોણ છો ‘આપ શાંત સ્વરૂપ છો’ તો આપ ખુદને યાદ દેવાવશો.

તેને માટે આપણે થોડો સમય રાજયોગ મેડિટેશનનો અભ્યાસ કરીએ. તેને માટે આપણે કોઈ વિશેષ આસનમાં બેસવાનું નથી અને ન તો ભૂખ્યા તરસ્યા રહેવાનું છે. તેને માટે આપ માત્ર જેવી રીતે બેસો છો આરામથી બેસો અને હળવા થઈને સ્વયંને જુઓ.

કોમેન્ટ્રી

આજે કદાચ પહેલીવાર આપ ખુદ પોતાને જોશો. આજ સુધી પોતાનાં માટે વિચાર્યું તે શરીર સુધી જ સીમિત રહ્યું. આ શરીર મારું છે. આજે ખુદને જોઈએ છીએ શરીરને ચલાવવાવાળી શક્તિ. દરેક સંકલ્પની રચના અને અનુભૂતિ.. હું અનુભવ સ્વરૂપ છું. એક ઉર્જા જે શરીરનાં દરેક અંશ ઉપર કાર્યરત છે. મસ્તકનાં આગળનાં ભાગે એક ચમકતો સિતારો, જ્યોતિ બિંદુ તે હું છું. આંતરિક અમર, શાંત અને પવિત્ર શાંતિ, પ્રેમ અને ખુશી હું બહાર શોધતી હતી તે તો મારી પોતાની પ્રકૃતિ છે. હું શાંત સ્વરૂપ છું તે રૂપમાં હું બહાર પરિવાર સાથે કાર્ય કરું. હું એ યાદ રાખું તે જરૂરી છે હું શાંત સ્વરૂપ છું, હું જ કાર્ય કરું છું બીજાઓની સાથે પણ પવિત્ર વ્યવહાર કરો.

જો જીવનમાં આપણે આપણા માટે જોઈએ તો ક્યાંક ને ક્યાંક એ માન્યતા બહુ મહત્ત્વપૂર્ણ થઈ જાય છે કે તેને બદલીએ કે ‘હું કોણ છું’, આ જ આધાર છે, અહીં જ શરૂઆત થાય છે. તેને પ્રદર્શિત જરૂર કરો. તેને પોતાની બિંદગીનો હિસ્સો બનાવો. જેમ ‘સ્મરણ શક્તિ’ની વાત કરી છે તો પોતાને હર ક્ષણ યાદ અપાવો કે ‘હું કોણ છું ?’

॥ ઓમશાંતિ ॥

અનુ. ધ્ર.કુ. રમેશ, ભાવનગર

- પોતાની વૃત્તિને શક્તિશાળી બનાવો તો સેવામાં વૃદ્ધિ એની મેળે થતી રહેશે.
- અવ્યક્ત સ્થિતિની લાઈટ ચારે બાજુ ફેલાવવી એજ લાઈટ હાઉસ બનવું છે.
- પારખવાની શક્તિ દ્વારા કુસંગ તથા વ્યર્થસંગથી મુક્ત રહેનાર શક્તિશાળી આત્મા બનો.

- સેવાઓમાં દિલ મોટું હોય તો અસંભવ કાર્ય પણ સંભવ બને છે.
- સદા હળવાપણાનો અનુભવ કરવો છે તો બાળક અને માલિકપણાની સમતુલા રાખો.
- પોતાની સર્વ પ્રાપ્તિઓને બુદ્ધિ સમક્ષ લાવો, તો નબળાઈઓ સ્વાભાવિક રીતે સમાપ્ત થઈ જશે.

જીવનના ખેલને આનંદસભર બનાવો

બ્ર.કુ. સૂર્ય, જ્ઞાન સરોવર, માઉન્ટ આબુ

માનવજીવન અતિમૂલ્યવાન છે. તેની કિંમત ધનદોલતથી આંકી શકાતી નથી. મનુષ્યની પાસે જ શ્રેષ્ઠતમ મન તથા બુદ્ધિ છે, સુંદર સંસ્કાર પણ છે. જીવન ખરેખર ઘણું સુંદર છે. તે ઈશ્વરીય વરદાનોથી સંપન્ન છે. જીવન એક અનુપમ ખેલ પણ છે. આવો, આ ખેલનો આનંદ માણીએ. જીવન એક લાંબી યાત્રા છે. એમાં આવનાર વિભિન્ન દૃશ્યોથી મનને પ્રસન્ન કરીએ. જીવન તો સૌ જીવી રહ્યાં છે. પરંતુ જે બ્રહ્માવત્સ છે એમની આ સફરના અંતમાં સ્વયં ભગવાન એના સાથી બની ગયા છે. તો એમની સાથે જીવનને ઘરઘરને જીવો.

આજે જો આપણે ચારે બાજુ દૃષ્ટિ ફેંકીશું, તો જણાશે કે બુદ્ધિમાન મનુષ્ય જ કંઈક વધારે પરેશાન છે. અનેકોની પાસે ધન પણ પ્રચૂર માત્રામાં છે પરંતુ સુખ માઈલો દૂર ચાલ્યું ગયું છે. અનેકોની પાસે મોટાં મોટાં પદ-પોઝીશન છે પરંતુ એના મદમાં સુખ મૃગતૃષ્ણા બનીને રહી ગયું છે. વિજ્ઞાનના વિકાસ સાથે ઘર-ઘરમાં વિકાસની ગંગા વહી છે પરંતુ અનૈતિકતા તથા કુસંસ્કારોએ એને ગંદું નાળું બનાવી દીધું છે. અહીં આપણે જોઈશું કે જીવન શા માટે આનંદિત રહ્યું નહીં. સુખ શાંતિ સ્વપ્ન બની ગઈ છે.

ઈચ્છાઓ તથા બીજાઓને જોવાનું ખતરનાક સાબિત થયું

સાધન વધતા ગયાં, ધન વધતું ગયું પરંતુ ઈચ્છાઓ ઓછી થઈ નહીં. દરેક મનુષ્ય અતૃપ્ત જ દેખાય છે. કેટલાક લોકો એવા છે જેઓ એમ કહે છે કે અમારી પાસે આટલું સર્વ કાંઈ છે કે અમારે કંઈ જોઈતું નથી. છતાં પણ અંતર્મનથી એ અવાજ

ઉઠે છે કે એમને કંઈક જોઈએ. આ ઈચ્છાઓએ અસંતોષ જન્માવ્યો છે ખાલીપણું વધાર્યું છે. ઈચ્છાઓ અંતહીન છે. જ્યારે મનુષ્ય બીજાઓના ઘરમાં સારી સારી ચીજો જુએ છે, તો એને પ્રાપ્ત કરવાની ઈચ્છા જાગે છે. બીજાઓને જોઈને ચાલનારા કદી સુખી થઈ શકતા નથી. એટલે યાદ રાખો, ઈચ્છાઓ સારા બનવા દેતી નથી ઈચ્છાઓ પોતાની આંતરિક શક્તિઓને નષ્ટ કરી દે છે. ઈચ્છાઓ ઘટાડવાનું શીખીએ. ઈચ્છાઓની ગુલામી સારી નથી. જેને કંઈપણ જોઈતું નથી તે મનુષ્ય જ સંસારમાં સૌથી વધારે સુખી અને ધનવાન છે.

સંતુષ્ટતાનો અભાવ છે તો જીવનમાં આનંદ નથી.

જે કાંઈ આપણી પાસે છે એનું સુખ લેવું એ બુદ્ધિમતા છે. આપણી પાસે જે છે તેનું સુખ ના લેવું અને જે નથી એની પાછળ ભટકવું એ સમજદારી નથી. ભાગદોડની જીંદગીમાં સંતુષ્ટ આત્મા જ જીવનનો આનંદ લઈ શકે છે. જીવનને આનંદિત કરીએ. આ સૌ આપણા હાથની વાત છે.

ભોજન બનાવવાનો, આનંદથી ખાવાનો પણ આનંદ માણીએ. ઊંઘનો અને કર્મક્ષેત્રના કાર્યનો પણ આનંદ લઈએ. યાત્રાનો અને ક્યાંક રોકાણા હોય, તો તેનો પણ આનંદ લો. મનમાં એક સંકલ્પ કરી લો કે મારે દરેક કર્મનો, દરેક સ્થિતિ તથા પરિસ્થિતિનો, સર્વ સાધનોનો, પરિવારના નાના મોટા કામ ધંધાનો પણ આનંદ લેવાનો છે. આનંદ જ જીવન છે. આનંદ પર આપણો અધિકાર છે.

કેટલાક લોકો ક્યાંય પણ સંતુષ્ટ રહેતા નથી. કોઈને કોઈ ખામી કાઢે છે. ફરિયાદો કરતા જ જીવે છે. એના મનમાં સદા પ્રશ્નોની જ વણઝાર ચાલતી હોય છે. જે એને સંતુષ્ટ કરતા નથી. જે સદા શાંત છે, પ્રસન્ન છે તથા સંતુષ્ટ છે તે જ સાચો જ્ઞાની છે.

આપે એવા કેટલાક લોકોને જોયા હશે એમની પાસે સારી કાર છે. પણ બીજાઓ પાસે વધારે મોંઘી કાર છે એથી ખુશ નથી. બીજાઓની થાળીમાં રાખેલી ખીર સૌને સારી લાગે છે. પરંતુ પોતાની પ્રાપ્તિઓમાં સંતુષ્ટ રહેવું એ સદ્વિવેક છે. કેટલાક લોકો કોઈની સાથે રહીને પણ સંતુષ્ટ નથી. તેઓ સદા ફરિયાદ કરતા હોય છે. કે આ ઘણા સ્વાર્થી છે. માન-શાનના ભૂખ્યા છે. એમનામાં પ્રેમ તથા પોતાનાપણું તો છે જ નહીં. એમનામાં ઘણો અહં છે. આ વાતો તો અંત સુધી રહેશે. જે પોતાના લક્ષ્ય ઉપર ધ્યાન રાખે છે તે જ સંતુષ્ટ રહી શકે છે.

પાપ વધી રહ્યું છે, પુણ્યનું ખાતું ઓછું છે. એટલે આનંદ નથી.

લોભ અને ભ્રષ્ટાચારનું અહીં ચારે તરફ સામ્રાજ્ય છે. પાપ અને પાપીઓનો જ અવાજ સંભળાય છે. કલિયુગના અંતમાં એમ કહેવાય છે કે પાપી મોજ મનાવે છે, પુણ્યાત્માઓ કષ્ટ ભોગવે છે. પણ પાપીને માત્ર બાહ્ય આનંદ જ મળે છે. સારું સુખ તો પુણ્યમાં જ સમાયેલું છે. પાપથી ક્રમાયેલું ધન સુખદાયી બનતું નથી. મોટા મોટા ધનવાન તથા ભ્રષ્ટાચારી જેલોની હવા ખાઈ રહ્યા છે. જે જેલમાં નથી તેનાં સંતાનો બગડી રહ્યાં છે. પત્ની અશાંતિનો અગ્નિ સળગાવ્યા કરે છે. મનુષ્ય ધનમાં આનંદ શોધે છે તે તેની સૌથી મોટી ભૂલ છે. ધન જરૂરી છે પણ લોભ વિનાશકારી છે.

જેને જીવનનો આનંદ મેળવવો છે તેઓએ પાપથી મુક્ત રહેવું જોઈએ. પાપ મનને મેલું કરે છે. દૂષિત મનમાં સુખનો વાસ હોતો નથી. પાપનું ફળ ભોગવવું પડશે એ કદીના ભૂલો. પ્રભુના દરબારમાં કોઈ છટકી શકતું નથી. એટલે પુણ્યની મૂડી જ સમય પર કામમાં આવે છે. એ જાણીને તેમાં વૃદ્ધિ કરવી જોઈએ. પુણ્ય કરવાથી આત્મા આંતરિક રીતે આનંદિત બને છે. કારણ કે એનું મૂળ સ્વરૂપ આનંદ છે. પુણ્ય કરવા માટે ધનની આવશ્યકતા નથી. પુણ્યનો અર્થ છે. બીજાઓને સુખ આપવું તથા સહયોગ આપવો.

નકારાત્મકતા આનંદને સમાપ્ત કરી દે છે, હકારાત્મક બનો.

કેટલાક લોકો દરેક વાતને નકારાત્મક દૃષ્ટિથી જુએ છે. જ્યારે ચારે બાજુ આનંદ છવાયેલો હોય ત્યારે પણ તેઓ પરેશાની અનુભવે છે. આમ ન થયું હોત તો સારું. એને અહીં શા માટે બેસાડ્યો, એનું સન્માન કેમ કરો છો, એને આગળ શા માટે રાખો છો. આ નકારાત્મક વિચાર આનંદને નષ્ટ કરી દે છે. આ ટેવને દૂર કરો. એનાથી આપણા મસ્તિષ્કને નકારાત્મક ઉર્જા મળે છે. આનંદ સમાપ્ત થઈ જાય છે. હકારાત્મક બનો. જે બની રહ્યું છે એનો આનંદ લો. જે નથી થઈ રહ્યું એને છોડી દો. આપ સ્વયંને જુઓ. કોલેજમાં, ઓફિસમાં, બજારમાં આપ હકારાત્મક છો. તમે નકારાત્મક બનશો એટલે સર્વ કાંઈ બદલાઈ જશે. આપણે તો આનંદ માણીએ. બીજુ ગડમથલમાં ના પડીએ.

સવારે ઉઠીને મનને સુંદર વિચારોથી ભરી દો.

જેમણે કદી સૂર્યોદયનાં દર્શન કર્યાં નથી તેઓ તો આનંદ રસ રાખી શકતા નથી. જલદી

ઉઠીને પ્રકૃતિનો આનંદ લો. સ્વયં સાથે વાતો કરો. પોતાના પ્રાણેશ્વર પરમાત્મા સાથે વાતો કરો. આ વિશ્વનાટકનો મારો પાર્ટ કેટલો સુંદર છે. પરમાત્માનો ખેલ કેટલો સુંદર છે. સતયુગથી ચાલતો આવી રહ્યો છે. આમ જ ચાલતો રહેશે. એમાં કેટલા એક્ટર (અભિનેતા) છે. એકનો પાર્ટ બીજા સાથે મળતો નથી. અદ્ભુત છે આ વિશ્વનાટક અને એના ડાયરેક્ટર.

સ્વયંને શ્રેષ્ઠ વિચાર આપો. હું ભગવાનનું બાળક છું. ભાગ્યવિધાતાનું બાળક છું. ખૂબ ખૂબ ભાગ્યવાન છું. સ્વયં પરમાત્માએ મારા શ્રેષ્ઠ ભાગ્યનું નિર્માણ કર્યું. એમણે મને શક્તિઓ આપી, વરદાનો આપ્યાં. ધ્યાન આપો. સંકલ્પ જ આપણા જીવનનું નિર્માણ કરે છે. જેટલા સુંદર સંકલ્પ એટલું સારું જીવન. નિરાશા તથા ઉદાસીનતા, હીન ભાવના તથા દુર્ભાવના વગેરેના વિચારોને સદાના માટે વિદાય કરો. સાથે સાથે દરરોજ ઈશ્વરીય મહાવાક્યોનો પણ આનંદ લો.

સુખ આપો, પ્રશંસા કરો અને પ્રોત્સાહન આપો.

બીજાઓને સુખ આપનાર સુખી રહે છે, બીજાઓની પ્રશંસા કરવાથી પ્રેમનું વાતાવરણ બને છે. બીજાઓને પ્રોત્સાહન આપવાથી સૌ આગળ વધે છે. જેનામાં આ ગુણ છે એને બીજાઓ દ્વારા પણ આનંદનાં આંદોલનો પ્રાપ્ત થાય છે. ફલસ્વરૂપ આનંદમાં અતિશય વૃદ્ધિ થાય છે.

ઘરમાં એક બીજાની પ્રશંસા કરો. એનાથી પરસ્પર પ્રેમ વધશે. કટુવચન બોલીને બીજાઓને દુઃખી ના કરો. બીજાઓની ભાવનાઓને તોડશો નહીં. મુખ સારા બોલ બોલવા માટે આપ્યું છે. શ્રેષ્ઠ બુદ્ધિ બીજાઓના ઉમંગ ઉત્સાહ વધારવા માટે છે. જેઓ આનંદ આપશે, તે આનંદિત રહેશે. જે ખુશી

વહેંચશે, તેઓ ખુશીઓનો ભંડાર બની જશે.

સાથીઓની સાથે પ્રેમ અને સન્માનથી રહો.

ભલે પરિવારમાં આપના સાથી છે. યા સ્કૂલ, કોલેજમાં, સૌ સાથે સમભાવથી, પ્રેમભાવથી, શુભ ભાવથી એક બીજાની સાથે રહેવાથી જીવન આનંદથી ભરેલું રહે છે. જે આપણે એકબીજાના અવગુણ જ જોયા કરીશું, એમના ઉપર કટાક્ષ જ કરતા રહીશું, એને સલાહ સૂચનો આપતા જ રહેશો, તો સંબંધોમાં આનંદ રહી શકશે નહીં. સદાએ આપણે કોઈને કોઈની સાથે રહીએ છીએ. બીજાઓ સાથે સહજભાવથી ચાલવું, સહયોગ આપવો, નાની નાની વાતોને નગણ્ય કરીને ચાલવું એનાથી સદાએ આનંદ જળવાઈ રહે છે.

જ્યાં સંબંધોમાં ક્રોધ તથા અહંકારનું ઝેર રહેલું હોય, ત્યાં આનંદ ક્યાંથી હોય ? જ્યાં નાની નાની વાતોમાં ચહેરાના ભાવ બદલાઈ જાય, ત્યાં પ્રેમ ક્યાં હોય ? આ ઝેરી નાગોને છોડી દો અને જીવનનો આનંદ માણો.

બ્રહ્માવત્સ તો અતિ અતિ ભાગ્યવાન છે. જેમની 5000 વર્ષની લાંબી યાત્રાના અંતમાં સ્વયં ભગવાન સાથી બની ગયા, એમણે આપણો બધો બોજ લઈ લીધો. બધી ચિંતાઓ લઈ લીધી. તે ખુદા દોસ્ત, સાચા સાથી બનીને આપણો હાથ પકડીને પથ પ્રદર્શન કરી રહ્યા છે. આવો સાથ મેળવીને કોણ આનંદિત ના બને. સ્વયં ભગવાન પગલે પગલે સાથ આપી રહ્યા છે, કષ્ટો દૂર કરી રહ્યા છે તથા પ્રેમથી પાલના કરી રહ્યા છે. જીવનયાત્રાનો આનંદ લેવો યા વધારે વિચારવાની ટેવને લીધે આ યાત્રાને કષ્ટદાયી બનાવવી તે આપણા હાથમાં છે. બુદ્ધિમાન એ છે કે જે ભગવાનનો સાથ મેળવીને જીવનયાત્રાનો નિશ્ચિત પરમ આનંદ માણે.

॥ ઓમશાંતિ ॥

વિનમ્રતા જ મહાનતા છે.

બી.કે. આત્મપ્રકાશ, માઉન્ટ આબુ

માનવ આ સંસારનું વિકાસશીલ બુદ્ધિજીવી પ્રાણી છે પરંતુ આજનો માનવ ભૌતિક સામગ્રીના ઉપભોગમાં એટલે ગ્રસ્ત થઈ ગયો છે કે એને ખબર નથી કે તે ક્યાં જઈ રહ્યો છે, એની મંઝિલ ક્યાં છે, એનું લક્ષ્ય શું છે. એટલે તે દુઃખ, અશાંતિનો શિકાર બની ગયો છે. સત્યતો એ છે કે જીવનમાં દૈવી ગુણોની પ્રાપ્તિ, પાલન, સંરક્ષણ તથા સંવર્ધન જ પોતાના તથા બીજાઓના સુખનું મૂળ છે. જે મનુષ્યોમાં ઉચ્ચ દૈવીગુણ છે, એને આપણે દેવતાના નામથી ઓળખીએ છીએ. દૈવી સંપદા જ મનુષ્યની દિવ્યશક્તિઓ છે. એ આત્માના વિશિષ્ટ ગુણ છે જે સ્થાયી શક્તિ, સન્મતિ અને ચિરકાલીન સુખ પ્રદાન કરનારા છે. જીવનમાં સુખ, ક્રુણા, ઉદારતા, ધૈર્ય, અહિંસા, વૈરાગ્ય, પ્રેમ આદિની સાથે વિનમ્રતા જેવા મહાન ગુણની આવશ્યકતા છે, જે સંપૂર્ણતાના ઉચ્ચતમ લક્ષ્યને પ્રાપ્ત કરાવી શકે છે. વિનમ્રતાના અભાવમાં જાગ્રત થનારું અભિમાન આત્મોન્નતિમાં અડચણરૂપ બને છે.

અભિમાન ભયાનક શત્રુ છે.

જ્યારે વ્યક્તિ પોતાનામાં વિશેષતા જુએ છે પછી તે જાતિ, કુળ, બુદ્ધિ, સંપત્તિ યા શક્તિ, કોઈપણ વાતની હોય, ત્યારે એનામાં અભિમાન જાગ્રત થાય છે. નૈતિક અને માનવીય મૂલ્યોથી આવી વ્યક્તિ ક્યારે પણ નીચે આવી શકે છે કારણ કે એનામાં ઈર્ષ્યા, દ્વેષ અને બીજાઓ પ્રત્યે પ્રતિસ્પર્ધાની ભાવના રહે છે. અભિમાન સ્વયં તો એક અવગુણ છે એની સાથે જ તે કેટલાયે અવગુણોને જન્મ આપનાર પણ છે. વિશ્વનો ઈતિહાસ અભિમાની લોકોના અત્યાચારથી ભરેલો છે. હિટલરને પોતાની શક્તિ પર

અભિમાન થઈ ગયું તેથી તે બીજા વિશ્વયુદ્ધ માટે નિમિત્ત બન્યો. એ યુદ્ધમાં કેટલાયે નિર્દોષ લોકોના પ્રાણ ગયા. આ વાત સૌ કોઈ જાણે છે. બધા સદ્ગુણ હોવા છતાં વ્યક્તિમાં જે અભિમાન હાજર છે તો તે મનુષ્યોનો દુશ્મન બનાવી દે છે. ગુણનો અભિમાની મનુષ્ય, જેનામાં એ ગુણનો અભાવ જુએ છે, એને તુચ્છ સમજીને એના પ્રત્યે ઘૃણા કરવા લાગે છે. અને જેનામાં પોતાના કરતાં વધારે ગુણ જુએ છે એની ઈર્ષ્યા કરવા લાગે છે. જેથી એનું ચિત્ત અશુદ્ધ બની જાય છે. આવી વ્યક્તિને પોતાના દોષોનું દર્શન થતું નથી. તેથી તે તેને દૂર કરી શકતો નથી. સંઘ્યા સમયે આગિયા ચમકે છે તો તે સમજે છે કે સંસારને અમે પ્રકાશ આપી રહ્યા છીએ. પરંતુ જ્યારે તારાઓ દેખાય છે ત્યારે એમનું અભિમાન ચાલ્યું જાય છે. પછી તારા સમજે છે કે અમે સંસારને પ્રકાશ આપીએ છીએ પણ થોડી વારમાં ચંદ્ર ચમકવા લાગે છે તો તારાઓને નીચું જોવું પડે છે. ચંદ્રમાં અભિમાનમાં આવીને સમજે છે કે સંસારને હું પ્રકાશ આપું છું અને ખુશીમાં નાચવા લાગે છે પણ જ્યારે સવારે સૂર્યનો ઉદય થાય છે તો ચંદ્રમાનું તેજ ફીક્કું પડી જાય છે. અભિમાની લોકો જે સૃષ્ટિની આ વાતોનો વિચાર કરે તો તે કદી પણ અભિમાન ના કરે.

વિનમ્રતા જ માનવની શોભા

અભિમાનને દૂર કરવા માટે વિનમ્રતાને અપનાવો. મહાપુરુષોમાં સદાયે સરલતા, અભિમાન શૂન્યતા અને વિનમ્રતા જોવામાં આવે છે. જેનું હૃદય અભિમાનરહિત છે તે સાચો વિચારક છે. આવો વિચારક સંસારને નિર્દોષદૃષ્ટિથી જુએ છે. એના હૃદયમાં અખંડ

પ્રેમની જ્યોતિ નીકળે છે. શત્રુ પણ એના દિલમાં શત્રુતા જન્માવી શકતા નથી. અપકારી માટે પણ તે સદા સહાનુભૂતિ, દયા, ક્ષમાના કોમળ ભાવોથી ભરેલું હોય છે. પર્વતોની ગોદમાં આવેલા સરોવરની જેમ એનું મન સદા શાંત રહે છે. તે પોતાના દૈનિક અને સામાજિક જીવનમાં વાસ્તવિકતાને સ્થાન આપે છે. અંતઃકરણની સ્વચ્છતા માટે નિરંતર સ્નેહ અને માનસિક સમતુલાનું સુખ લૂંટે છે.

વિનમ્રતાના સંદર્ભમાં અમેરિકાના પૂર્વ રાષ્ટ્રપતિ જ્યોર્જ વોશિંગ્ટનનો ઉલ્લેખ કરવો જરૂરી છે. એક દિવસ તેઓ ઘોડા ઉપર બેસીને નીકળ્યા. તેમણે જોયું કે કેટલાક મજૂરો વજનદાર વસ્તુ છત ઉપર લઈ જવા ઈચ્છતા હતા. જો એક માનવનો સહયોગ મળે તો તે કામ થઈ શકે તેમ હતું. અધિકારી ઊભો ઊભો એ મજૂરોમાં સાહસ ભરી રહ્યો હતો. રાષ્ટ્રપતિએ એને કહ્યું, ‘તમે કેમ આ કામમાં મદદ કરતા નથી.’ અધિકારીએ લાલ-પીળી આંખો કાઢીને કહ્યું, ‘હું અધિકારી છું. મારું કામ મજૂરો પાસેથી કામ લેવાનું છે. સ્વયં ટેકો કરવાનું નથી.’ રાષ્ટ્રપતિ તરત જ ઘોડા ઉપરથી નીચે ઉતર્યા અને ભરપૂર શક્તિથી ટેકો આપ્યો. તે સામાન ઉપર પહોંચાડી દીધો અને અધિકારીને કહ્યું, ‘ફરી ક્યારે પણ આવા કામમાં ટેકો કરવાનો આવે, તો મને બોલાવી લેજો.’ મારું નામ જ્યોર્જ વોશિંગ્ટન છે. આ સાંભળતાં જ અધિકારી દોડ્યો અને રાષ્ટ્રપતિના પગે પડીને રડવા લાગ્યો. જ્યારે એણે માફી માગી, ત્યારે રાષ્ટ્રપતિએ કહ્યું, ‘તમે ગર્વનો અભ્યાસ કરી રહ્યા છો અને હું નમ્રતામાં માનવતાનાં દર્શન કરી રહ્યો છું. આ શરત ઉપર ક્ષમા આપવામાં આવશે કે ભવિષ્યમાં કદી પણ માનવતાનો નિરાદર ના થાય.’ મનુષ્યના વિનયની પરીક્ષા ગમે ત્યારે થઈ શકે છે. એટલે

વિનયશીલતાને વિંદગીનું અભિન્ન અંગ સમજીને જીવવું જોઈએ.

પરમાત્માની વિનમ્રતા તો અપરંપાર છે.

આ સંગમયુગમાં જ્ઞાનના સાગર પરમાત્મા શિવ બ્રહ્માતનના સાકાર માધ્યમથી જે ઈશ્વરીય જ્ઞાન સંભળાવે છે એને ‘મુરલી’ કહે છે. દરેક મુરલીના અંતમાં તેઓ બ્રહ્માવત્સોને યાદ ધ્યારની સાથે નમસ્તે પણ કહે છે. ખરેખર, આ કેટલી મહાનતા છે. એક બાજુ તો સંસારની સર્વોત્તમ સત્તા અને બીજી બાજુ કેટલી વિનમ્રતા ! તો આપણે પણ આવા શ્રેષ્ઠગુણને જીવનમાં ધારણ કરવાનો સંકલ્પ કરીએ. જે વ્યક્તિ આ ગુણનો વિકાસ કરવા ઈચ્છે છે એણે પ્રતિદિન શાંતચિત્ત બનીને એ ગંભીરતાથી વિચારવું જોઈએ અને તેના વિસ્તૃત અર્થને સમજવો જોઈએ. કાર્યો દ્વારા પોતાના વ્યક્તિત્વમાં એ ગુણને વિકસિત કરવાનો સતત અભ્યાસ કરવો જોઈએ.

વિનમ્રતા લોકપ્રિય તથા પ્રભુપ્રિય બનાવે છે.

વિનમ્ર વ્યક્તિ નમ્ર વ્યવહારથી સૌના હૃદયમાં પ્રેમનાં બીજ વાવે છે. સૌને સમાનભાવથી જુએ છે. અને સ્વયંને લાગે છે કે સંસાર ઘણો સુખપ્રદ છે. લોકો ઘણા જ સજ્જન, સુશીલ, સ્નેહી છે. એટલે ઘણી ઉદારતાથી તે મૈત્રી, સંયમ, ધૈર્ય, શાંતિ, પ્રેમ - આ સમગ્રભાવ સૌને વહેંચે છે. તે બીજાઓની શ્રેષ્ઠતા અને ઉત્કૃષ્ટતાનું સદા સન્માન કરે છે. એની વિનયશીલતા સ્વાર્થપૂર્ણ હોતી નથી. બીજા સંબંધો જેમાં ગ્રાહક તરફ દુકાનદારની માલિકની સામે નોકરની દૃષ્ટિ સ્વાર્થપૂર્ણ હોય છે. વિનમ્ર વ્યક્તિ સૌની પ્રિય હોય છે. એને સૌ લોકો પોતાના સુખના ભાગી બનાવવા ઈચ્છે છે. એમની સંમતિ માંગે છે અને સન્માન કરે છે. લોકો સ્વાભાવિક રીતે એની તરફ ચાલ્યા જાય

છે. વિનયથી જ મનુષ્ય જલદી જ્ઞાન અને કીર્તિને પ્રાપ્ત કરે છે. પરમાત્મા દ્વારા આપવામાં આવેલા શ્રેષ્ઠ જ્ઞાનને વિનમ્રતા દ્વારા જીવનમાં ઉતારનાર સપૂત બાળકો પ્રત્યે પરમાત્મપ્રેમ સ્વાભાવિક રીતે વરસે છે. આ રીતે પ્રભુપ્રિય બાળકો પરમાત્માની છત્રછાયામાં વરદાનોની શ્રેષ્ઠ પાલનામાં જીવે છે.

વિનમ્રતાથી અનેકોનું ભાગ્ય નિર્માણ

વિનમ્ર વ્યક્તિ સદા ભગવાન ઉપર નિર્ભર રહે છે. જેનાથી તે સદા નિર્ભય અને નિશ્ચિંત રહે છે. એના મનમાં સ્વયંના તથા બીજાઓના ભાગ્યનિર્માણના વિચાર સ્વાભાવિક રીતે ચાલે છે. તે ઘણી ઉદારતાથી સત્કાર્યોમાં પોતાની શક્તિ - સામર્થ્યને અનુકૂળ જ યોગદાન આપતો રહે છે. દાન આપવાથી આપેલી વસ્તુમાં વૃદ્ધિ થાય છે. વિદ્યાદાન કરશો તો તમે સ્વયં વિદ્વાન બની જશો. જેટલું આપો છો એટલું ઈશ્વરના અક્ષય ભંડારમાંથી અધિકાધિક સમૃદ્ધિ પ્રાપ્ત થાય છે. પરંતુ જે દાન આપવાની પ્રક્રિયામાં કંજૂસાઈ કરો છો તો ઈશ્વરીય ભંડારમાંથી મળવાનું બંધ થઈ જાય છે. લોક વ્યવહારમાં તો પ્રસિદ્ધ વાત છે કે

એક હાથથી આપો અને બીજા હાથથી મેળવો. જે આપણે કોઈને આપીશું નહીં તો બીજાઓ આપણને શા માટે આપે ? આ ગુહ્ય રહસ્યને સમજીને તે દેવી સંપદાઓ અને અલૌકિક ખજાનો વહેંચતાં પોતાના તથા બીજાઓના ભાગ્યનિર્માણના મહાન કાર્યમાં સદા વ્યસ્ત અને મસ્ત રહે છે.

વિનમ્રતાથી સંપૂર્ણતા તરફ વધતાં પગલાં

વિનમ્ર વ્યક્તિમાં આંતરબાહ્ય શુદ્ધિ હોય છે. તે ગુણગ્રાહક કમળની સમાન હોય છે. કમળ કીચડમાં સૌથી ઉપર રહે છે. એમાં કેટલું સૌન્દર્ય, સુવાસ, મૃદુતા હોય છે. સમાજમાં સારા ખોટા અનેક માનવો છે. વિનમ્ર વ્યક્તિ એમની વચ્ચે રહીને સદા પોતાના શ્રેષ્ઠ ગુણોનો વિકાસ કરે છે. આ ગુણ અભિવૃદ્ધિથી દિવ્યતાની તરફ જ આગળ વધે છે. તે સંપૂર્ણતાના લક્ષ્યની પ્રાપ્તિ માટે નિરંતર પ્રગતિશીલ રહે છે. વિનમ્રતાથી અભિમાન ચાલ્યું જશે અને તેથી ચારે બાજુ સુખશાંતિ, સૌહાર્દ અને સત્યનો દીપ પ્રકાશિત થશે.

॥ ઓમશાંતિ ॥

(પેજ નં. 29નું અનુસંધાન)... સંબંધ

પરમધામ તો હું દરેકને લઈ જઈશ. એટલું જ નહિ પરંતુ અજામિલ જેવા પાપીનો પણ ઉદ્ધાર કરી સાથે લઈ જાય છે. તો કેમ નહિ પરમાત્માની યાદ દ્વારા યોગ્ય બનીએ ? તો સાથે બંધુ અને સખા બનીને પણ ખૂબ સુંદર સાથ નિભાવે છે. સાજન બનીને દરેક આત્મારૂપી સજનિયાંને આ દુઃખની દુનિયામાંથી છોડાવે છે. કેટલો અદ્ભુત અને નિરાળો સંબંધ છે - આત્મા અને પરમાત્માનો.

કદાચ પરમાત્મા સાથે સર્વ સંબંધ નિભાવવા અઘરું લાગતું હોય તો ‘પરમાત્મા સાથે નિઃસ્વાર્થ

સંબંધ નિભાવવામાં જ ખરી મજા છે. બાકી દેહ-દારીઓ સાથે સ્વાર્થી સંબંધ તો બધા જ નિભાવી શકે છે.’

તો અત્યારે ચાલી રહેલા all in oneના જમાનામા પરમાત્મા સાથે સર્વસંબંધનો અનુભવ કરવા માટે અને રાજયોગ શીખવા માટે તમારા નજીકના બ્રહ્માકુમારીઝ સેવાકેન્દ્રની મુલાકાત અવશ્ય લેશો. એવી શુભકામના, શુભભાવના.

॥ ઓમશાંતિ ॥

યુક્તિયુક્ત યાદ

બ્ર.કુ. કેશુભાઈ પટેલ, મહાદેવપુરા, પ્રાંતિજ

પરમપિતા પરમાત્માએ રચેલા રાજસ્વ અશ્વમેઘ અવિનાશી રૂદ્ર ગીતા જ્ઞાન યજ્ઞમાં સહયોગી થયેલા શિવસંતાનોનું ચાર બાબતો પર ધ્યાન દોર્યું છે. (૧) શિવબાબાની યાદ (૨) રાજયોગ (૩) જ્ઞાનની ધારણા (૪) રૂદ્ર યજ્ઞની સેવા. બાબાની યાદમાં રહેલા આત્માઓને યોગ સારો લાગશે. તેમના જીવનમાં જ્ઞાનની ધારણા દેખાશે, અને બધાની સાથે ઈશ્વરીય સેવા કરનાર આત્માઓને બાબાનો વારસો મળશે. શિવબાબાએ અનેક મુરલીઓમાં અનેકવાર કહ્યું છે મને યાદ કરો, દિલના ઉંડાણથી, પ્રેમથી મને યાદ કરો. મારી યાદથી તમારા પાપકર્મો ધોવાઈ જશે. કપડાનો મેલ સાબુથી ધોવાય તેમ આત્માનો મેલ બાબાની યાદથી ધોવાય. બાબાએ યાદ કરવા માટે મંત્રો આપ્યા છે - મનમનાભવ, મધ્યાખિભવ, મામેકમ યાદ કરો. કામ કરતાં કરતાં યાદ કરો, કર્મયોગી બનો. ચાલતાં ચાલતાં યાદ કરો. ઘણા વૃદ્ધજનો મોર્નિંગ વોક, ઈવનિંગ વોક દરમિયાન બાબાને યાદ કરતા રહે છે. પરંતુ માયાવી દુનિયાનો માણસ બાબાને યાદ કરવાનું ભૂલી જાય છે. શિવબાબાને ઘણી બધી રીતે યાદ કરી શકાય છે. અહીં આ કૃતિમાં બાબાને યાદ કરવાની જુદી જુદી રીતો પ્રત્યે ધ્યાન દોરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે.

વહેલી સવારે અમૃતવેલાએ ઉઠતાંવેંત શિવબાબાને ગુડમોર્નિંગ કહો. બાબા ! આપે મને સુખી, સંપન્ન, સંસ્કારી પરિવારમાં જન્મ આપ્યો. પારિવારિક ઇંદો / નોકરી મળી તેથી મારું જીવન સુખમય બન્યું. બીજા પર નિર્ભર રહી જીવવાનો વખત ન આવ્યો તે માટે **સુખના સાગર**, આપનો આભાર માની યાદ કરું છું. મારું ગૃહસ્થ જીવન

સુખશાંતિથી ભરપૂર રહ્યું પરિવારના સભ્યો પ્રેમાળ માયાળુ સહયોગી હતા તેથી મારું જીવન સુખમય શાંતિમય બની રહ્યું તે માટે **સુખદાતા** આપનો આભાર માની યાદ કરું છું. રોજ રોજ મુરલી દ્વારા જ્ઞાન આપનાર, શ્રીમત આપનાર, સૃષ્ટિચક્રનું જ્ઞાન આપનાર, આદિ-મધ્ય-અંતનું જ્ઞાન આપનાર, રાજયોગનું જ્ઞાન આપનાર, **જ્ઞાનના સાગર** પરમપિતા પરમાત્માને યાદ કરું છું. રોજ રોજ મુરલી કલાસમાં આવી, મુજ આત્માની સન્મુખ બેસી **શ્રેષ્ઠ જ્ઞાન આપનાર**, સતયુગી દુનિયામાં ઉચ્ચ પદ અપાવનાર **શ્રેષ્ઠ શિક્ષક** તરીકે શિવબાબાને યાદ કરું છું. અજ્ઞાન અંધકારમાંથી જ્ઞાન ઉજાસી દુનિયામાં લઈ જનાર **સતગુરુ** શિવબાબાને યાદ કરું છું. વિકારોથી પતિત થયેલ મુજ આત્માને પાવન બનાવનાર **પતિતપાવન** શિવબાબાને યાદ કરું છું.

વિકારી કલિયુગી રણમાં, શુદ્ધ પવિત્ર પ્રેમના તરસ્યા આત્માને પ્રેમથી તૃપ્ત કરનાર લવકૂલ બાબાને યાદ કરું છું. 83 જન્મના અંતે થાકેલા, હારેલા શક્તિઓથી ક્ષીણ થઈ ગયેલા શક્તિહીન આત્મામાં અષ્ટશક્તિઓથી ભરપૂર કરનાર **સર્વશક્તિમાન** શિવબાબાને યાદ કરું છું. ફરવા જતાં વ્યાવસાયિક કામ પર જતાં, મુસાફરી કરતાં સાથ નિભાવનાર **શ્રેષ્ઠ મિત્ર** શિવબાબાને યાદ કરું છું. કટોકટીની પળો વખતે મુશ્કેલ પરિસ્થિતિ આવી પડે ત્યારે મુજ મુંઝાયેલા આત્માને શ્રેષ્ઠ નિર્ણય કરવા માટે માર્ગદર્શન આપતા **શ્રેષ્ઠ માર્ગદર્શક** શિવબાબાને યાદ કરું છું. મિત્ર સંબંધીઓનો સાથ છૂટી જાય, માયાથી ઘેરાઈ જાઉં, દિશાહીન પરિસ્થિતિ પેદા થાય ત્યારે મારો

સાથ નિભાવનાર સાથી શિવબાબાને યાદ કરું છું. દુર્ગુણોથી છૂટવા, કુસંગથી બચવા, જીવન સદ્ગુણોથી સુવાસિત કરનાર **સર્વગુણ સાગર** શિવબાબાને યાદ કરું છું. અસત્ય, ઘોખાઘડી, ભ્રષ્ટાચાર, જૂઠ કપટ વગેરેથી બચવા અને કમલકૂલ સમાન બનવા **પૂર્ણ પવિત્ર** પરમાત્મા શિવને યાદ કરું છું. ફેન્ડ, ફિલોસોફર, ગાર્ડ, શ્રેષ્ઠ શિક્ષક, સત્ ગુરુના સંબંધોનું સુખ આપનાર **સુખના સાગર** શિવબાબાને યાદ કરું છું.

દોડાદોડી, ટેન્શન, ચિંતા, શોક, અશાંતિ ભરી જીવનથી બચવા શાંતિના સાગર શિવબાબાને યાદ કરું છું. મનમનાભવ, મધ્યાજીભવ, મામેકમ યાદ કરો - જેવા **ગુરુમંત્ર આપનાર ગુરુ** શિવબાબાને યાદ કરું છું. ભોજન બનાવતી વખતે બાબાની યાદમાં રહી ભોજન બનાવું છું, મારી બનાવેલી રસોઈને પવિત્ર પ્રસાદી બનાવનાર **પવિત્રતાના સાગર** પરમાત્માને યાદ કરું છું. ભોજન લેતાં પહેલાં શિવબાબાને યાદ કરી, ભોજન પર પવિત્ર દૃષ્ટિ નાખી ભોલા ભંડારીએ આપેલા ભોજનને લેતી વખતે **ભોલા ભંડારી**ને યાદ કરું છું. મુક્તિ જીવનમુક્તિમાં લઈ જનાર **મુક્તિદાતા અને જીવનમુક્તિદાતા** ભગવાનને યાદ કરું છું. મને 21 જન્મો સુધી સુખી બનાવનાર **21 જન્મોનો વારસો** આપનાર બાબાને યાદ કરું છું. મારા આત્મામાં દિવ્યગુણો પેદા કરી, તેની મહેક ફેલાવનાર **બાગવાન (માળી)** શિવબાબાને યાદ કરું છું.

વહેલી સવારના અમૃતવેળાના સમયે, જ્યારે યોગમાં બેઠો હોઉં છું ત્યારે મારી ખાલી ગાગરમાં જ્ઞાનામૃત સિંચનાર, જ્ઞાનામૃતના દાતા **જ્ઞાનસાગર** શિવબાબાને યાદ કરું છું. યોગ દરમિયાન યોગાગ્નિમાં હોમેલ વિકારોને ભસ્મ કરી, મુજ આત્માને વિકારોથી છોડાવનાર

લિબ્રેટર શિવબાબાને યાદ કરું છું. બેહદનો વારસો આપી બેહદનું સુખ આપનાર, **સુખદાતા** પરમાત્માને યાદ કરું છું. કલિયુગી દુનિયાનો નાશ કરી સતયુગી વિશ્વ તૈયાર કરી, સંપૂર્ણ સંપન્ન થયેલા આત્માઓ પાસે, બાબા સ્વર્ગના દ્વાર ખોલાવવાના છે, **સ્વર્ગના દ્વાર ખોલનાર** શિવબાબાને યાદ કરું છું. પિતાની સંપત્તિ પર સંતાનોનો પણ અધિકાર છે, શિવપિતાનો વારસો લેવા માટે પણ **મુજ આત્માના પિતા**, ભગવાન શિવને યાદ કરું છું. કર્મ - અકર્મ - વિકર્મની ગુહ્યગતિનું જ્ઞાન આપી, શ્રેષ્ઠ પુણ્યકર્મો શીખવાડી. તે દ્વારા **સતયુગી રાજર્ષ પદ અપાવનાર** પરમાત્માને યાદ કરું છું.

જ્ઞાન ગંગાઓના ઉદ્દગમ સ્થાન **જ્ઞાન સાગર** શિવબાબાને યાદ કરું છું. સતયુગી દુનિયાને સ્થાપન કરનાર **'શિલ્પી'** શિવબાબાને યાદ કરું છું. આત્મા પર ચઢેલા જન્મજન્માન્તરના વિકારો, પાપો, કુસંસ્કારોના બોજમાંથી મુક્ત કરનાર **મુક્તિદાતા** બાબાને યાદ કરું છું. કંસપુરીમાંથી છોડાવનાર અને કૃષ્ણપુરીમાં મોકલનાર **સુખદાતા** શિવબાબાને યાદ કરું છું. આત્માનું ઘર પરમધામ છે અને પરમાત્માનું ઘર પણ પરમધામ છે, તેથી પરમધામ અને **પરમધામ નિવાસી** પરમાત્મા શિવને યાદ કરું છું. બાબા કહે છે. 'આત્માઓ, તમારામાં રહેલા રાવણરૂપ વિકારોનો સંહાર કરો, તો હું તમારો **દિવ્ય શૃંગાર** કરીશ.' એટલે હું શિવબાબાને યાદ કરું છું. અહલ્યાઓ, અબળાઓ અને પતિત આત્માઓનો ઉદ્ધાર કરનાર ઉદ્ધારક શિવબાબાને યાદ કરું છું. શોક વાટિકામાંથી સીતારૂપી આત્માને છોડાવનાર, રામરૂપી શિવબાબાને યાદ કરું છું. પથ્થરબુદ્ધિમાંથી **પારસબુદ્ધિ બનાવનાર** બાબાને યાદ કરું છું. રોજ રોજ અમરકથા સંભળાવી

અમરપુરીમાં લઈ જનાર **અમરનાથ**ને યાદ કરું છું. પરમાત્મા ‘તમે મુશળધારે વરસ્યા અમે રહ્યા જનમ જનમના તરસ્યા’ દિવ્ય પ્રેમની તૃષા છિપાવનાર **પ્રેમના સાગર** શિવબાબાને યાદ કરું છું. હે ભગવાન શિવ, ‘તમે ખોબલે ખોબલે જ્ઞાનામૃત દીધું અમે અજ્ઞાનીએ વિષય ઝેર પીધું.’ **જ્ઞાનામૃતના દાતા** બાબાને યાદ કરું છું. હે પરમાત્મા શિવ, ‘તમે સુરજ થઈને ચમક્યા અમે અંધારામાં ભટક્યા’ **જ્ઞાનસૂર્ય** બાબાને યાદ કરું છું. હે પરમેશ્વર, ‘તમે હજાર હાથે દીધું તોયે અમારી ઝોળી ખાલી’ **હજાર હાથવાળા** પરમેશ્વરને યાદ કરું છું. હે ભગવાન, ‘પ્રેમની ગંગા તમે વહાવી તોયે અમે કાંઠે આવી રહ્યા તરસ્યા’ **જ્ઞાન ગંગા વહાવનાર** શિવને યાદ કરું છું.

નવરાત્રિ મહોત્સવ દરમિયાન માંડવડીમાં ઘટસ્થાપનનું મહત્વ છે. ઘટ (માટીનો ઘડો)માં નવ દેવીઓની નવશક્તિઓનું આહ્વાન કરવામાં આવે છે. શરીરમાં રહેલો આત્મા પણ એક ઘટ સમાન છે. ઈશ્વરીય જ્ઞાન અને ઈશ્વરીય શક્તિઓને આત્મામાં ધારણ કરી જીવન સફળ કરવા જ્ઞાન અને શક્તિઓના દાતા **જ્ઞાન સાગર, શક્તિસાગર** બાબાને યાદ કરું છું. આજના આખા દિવસ દરમિયાન મારી સાથે કોઈ અઘટિત ઘટના

થઈ નથી. આજના દરેક કામમાં સફળતા મળી છે. આજનો દિવસ સુખ, શાંતિ અને ખુશીથી પસાર થયો છે તે માટે બાબા તમારો આભાર માની આપને યાદ કરું છું. શિવબાબા, આપને દિવસના અંતે સૂતી વખતે યાદ કરી સૂવા જઈ રહ્યો છું. આજના દિવસનો પોતામેલ આપને જણાવીને, હળવો થઈને સૂઈ રહ્યો છું. આપની ગોદમાં સૂવા જઈ રહ્યો છું. તેથી મને ગાઠ અને સુખમય નિંદ્રા આવે તે માટે યાદ કરું છું. શિવબાબા ગુડનાઈટ.

પ્રિય આત્મન્ બંધુ ! મનુષાત્મા પોતાની રોજની દિનચર્યામાં અલગ અલગ સમયે અલગ અલગ સ્થળે અલગ અલગ પરિસ્થિતિમાં કર્મો કરતો હોય છે. સમય, સ્થળ, પરિસ્થિતિ અને કર્મને અનુરૂપ હોય એવી એક, યાદ કરવાની રીત પસંદ કરી શકો છો. બાબાએ કર્મત્યાગ કહ્યો નથી. કર્મયોગ કહ્યો છે. હે કર્મયોગી આત્મા ! અમૃતવેળાના યોગ દરમિયાન એક શ્રેષ્ઠ સંકલ્પ કરો કે મારે આજની દિનચર્યામાં ‘આ’ રીતે બાબાની યાદમાં રહેવું છે. આપ આત્મા માટે શિવબાબાની રોજ રોજની યાદ જ્યોતિર્ગમય બને એવી શુભકામના અને શુભભાવના સહ.

॥ ઓમશાંતિ ॥

- જેનો સ્વભાવ નિર્માણ છે એના દરેક પગલામાં સફળતા સમાયેલી છે.
- સંપૂર્ણ પવિત્રતાનો અર્થ છે સ્વપ્ન માત્ર પણ અપવિત્રતા મન અને બુદ્ધિને સ્પર્શ નહીં એને જ સાચા વૈષ્ણવ કહેવાય છે.
- મન વચન અને કર્મની પવિત્રતામાં જ જીવનનો સંપૂર્ણ આનંદ છે. પવિત્રતા વિના શ્રેષ્ઠ ચરિત્રની કલ્પના વ્યર્થ છે.

- જે હઠ યા મહેનત કરવાને બદલે રમણિકતાથી પુરુષાર્થ કરે તે સહજયોગી છે.
- સંગમયુગની પ્રાપ્તિઓને યાદ રાખો, તો દુઃખ તથા પરેશાનીની વાતો યાદ નહીં આવે.
- નંબર આગળ લેવો છે તો સ્નેહ અને સહયોગની સાથે શક્તિરૂપ ધારણ કરો.
- પરમાત્માની હજાર ગણી મદદના પાત્ર બનવું છે તો હિંમતનાં પગલાં આગળ ભરતા રહો.

દિવ્યદર્શન

વિજયાદશમી અર્થાત્ દશાનન પર વિજય

બ્ર.કુ. નંદિની, સુખશાંતિ ભવન, મણિનગર, અમદાવાદ.

પ્રત્યેક વર્ષે આસો માસના સુદ પક્ષના એકમથી નોમ સુધી નવ દિવસ શિવ શક્તિઓનું નવરાત્રિ પર્વ મનાવ્યા પછી, આસો સુદ દશમનો દિવસ દશેરા કે વિજયાદશમી તરીકે દર વર્ષે ખૂબ ઉમંગ ઉત્સાહથી ભારતભરમાં ઉજવવામાં આવે છે. આ દિન શુક્રનવંતો વણજોયા મુહૂર્તનો દિવસ ગણાવવાથી નવ ગૃહપ્રવેશ કે નવીન દુકાન કે ફેક્ટરીનું ઉદ્ઘાટન, ભૂમિપૂજન કે ખાતમુહૂર્ત જેવા શુભ કાર્યો દશેરાના દિવસે કરવામાં આવે છે. આ દિવસની વિશેષતા એ છે કે, શ્રીરામે દુશ્મન રાવણને મારીને વિજય મેળવ્યો હોવાથી, દશેરાના દિને શત્રુ રાવણનું પૂતળું બનાવીને દર વર્ષે બાળવામાં આવે છે. જેનો અર્થ એવો પણ થાય છે કે, એક વખત રાવણને બાળવાથી કાર્ય પૂર્ણ થઈ જતું નથી. પ્રતિવર્ષ પૂતળું થોડું - થોડું મોટું બનાવીને બાળવાનો અર્થ એ પણ થાય કે, રાવણ હજુ આપણી વચ્ચે જીવતો છે અને દિન-પ્રતિદિન મોટો થતો જાય છે. તો આ રાવણ કોણ છે ? અને રાવણને મારનાર રામ કોણ છે ?

‘દશાનન’નું રહસ્ય - રામનવમી, કૃષ્ણઅષ્ટમી, શિવરાત્રી વગેરે તહેવારો શ્રીરામ, શ્રીકૃષ્ણ, ભગવાન શિવના પાવન નામ પરથી પડેલા છે. પરંતુ દશેરા અને વિજયાદશમી તહેવારના નામમાં રામ કે રાવણનું નામ ન હોઈ દશ શબ્દ પર વધુ મહત્ત્વ આપવામાં આવ્યું છે. તો તેનું કોઈ વિશેષ કારણ હોવું જોઈએ. વળી દશ શબ્દના મહત્ત્વની બાબતમાં દર્શાવાય છે કે રાવણને દશ શિર હતા. જેથી રાવણને દશાનન પણ કહેવાય છે. દશમના દિવસે રાવણ મરાયો.

રાવણના દશ શિરના વધ થયા હોવાથી આ તહેવારનું નામ દશહરા અર્થાત્ દશને હણ્યા એમ કહેવાય. વિજયાદશમી અર્થાત્ દશ પર વિજય મેળવ્યો કહેવાય. તો આ દશ શબ્દ આ તહેવાર સાથે કેમ જોડવામાં આવ્યો ? આના સંદર્ભમાં એમ કહેવાય છે કે, રાવણને દશ શીશ હતાં અને શ્રીરામે આ દશશીશવાળા દશાનનનો વધ કર્યો હતો. તો રાવણ કોણ ? જેના દશાનનનું રહસ્ય શું છે ? જે જાણવું ખૂબ જરૂરી છે.

રાવણ રહસ્ય - રાવણ સાથે જ કોઈ રાજા કે વ્યક્તિ વિશેષ નથી. તેને વ્યક્તિ માની લઈએ તો માનવીને એક વખત બાળવાથી જ કાર્ય પૂરું થઈ જાય. પછી દર વર્ષે બાળવાની આવશ્યકતા જ ન પડે. જેથી સાબિત થાય છે કે, રાવણ એ માયા અર્થાત્ વિકારોનું અલંકારિક પ્રતીક છે. વિકારોની ઉપમા રાવણને અપાઈ છે. રાવણનો અર્થ થાય છે રડાવનાર, દુઃખ પહોંચાડનાર. વિષય વિકારો આપણને દુઃખ પહોંચાડે છે અને રડાવે છે. રાવણના દશ માથાં એ દશ વિકારોના પ્રતીક છે. બાકી દશ શીશવાળો માનવ કેવી રીતે સૂઈ શકે ? ગૃહસ્થ જીવનના બે પૈડાં પુરુષ અને સ્ત્રી છે. દશ વિકારોમાં પાંચ વિકાર પુરુષના અને પાંચ વિકાર સ્ત્રી બંનેમાં હોય છે. કર્મેન્દ્રિયો દ્વારા ભોગવવામાં આવતા વિકારોને રાવણ કહે છે. મુસ્લીમ લોકો રાવણને શેતાન તરીકે ઓળખે છે. શેતાન આપણને રંબાડી દુઃખી કરે છે.

પાંચ મુખ્ય વિકારોની સાથે-સાથે તેના અંશ તથા વંશરૂપે નાના પાંચ વિકારો પણ દુઃખી કરે છે, જે છે - ઈર્ષ્યા, વેરઝેર, નફરત-ઘૃણા, ભય-ડર,

દગો-ઠગી. પાંચ મોટા અને પાંચ નાના મળી દશે વિકારો, બુદ્ધિના વિચારોને ખરાબ કરી, ખરાબ અને ખોટું કાર્ય કરાવે છે. અત્યારે રાવણનું રાજ્ય ચાલે છે. રાવણ સર્વવ્યાપી છે. દરેકમાં વિકારો દિનપ્રતિદિન વધતા જાય છે. રાવણ ગુપ્ત છે. પરંતુ રાવણના કાર્યો પ્રગટ રૂપે આપણને દેખાઈ આવે છે. રાવણ રાજ્યને જ નર્ક કહેવાય છે. નર્કનો અધિપતિ રાવણ સૌનો દુશ્મન છે. તેથી જ દશેરાના દિવસે તેનું પૂતળું બાળવામાં આવે છે.

સારા રામ કોણ ? - મહાન સંત તુલસીદાસે ચાર પ્રકારના રામનું નિરૂપણ કરેલ છે. (૧) આતમરામ અર્થાત્ આત્માને રામ કહેલ છે. (૨) સચરાચર રામ અર્થાત્ સર્વત્ર વ્યાપ્ત પાંચ તત્ત્વવાળી પ્રકૃતિને રામ કહેલ છે. (૩) ત્રેતાયુગમાં થઈ ગયેલા દશરથ રાજાના પુત્ર રઘુપતિ રાજા રામ. (૪) જગ સે ન્યારા રામ અર્થાત્ પતિત પાવન પરમધામવાસી નિરાકાર રામ, જેની દક્ષિણ ભારતમાં રામેશ્વરમ્ શિવની પૂજા શ્રીરામે પણ કરેલી તેવું શાસ્ત્રોમાં પણ બતાવેલ છે. રામના પણ ઈષ્ટ શિવરામ. બે રામ થઈ ગયા. જેમાં સર્વ આત્માઓના પિતા નિરાકાર રામ (શિવ) તારણહાર છે. સદ્ગતિ દાતા છે.

રામાયણના અન્ય પાત્રો અને ઘટનાઓનું રહસ્ય - ભારત આધ્યાત્મિક દેશ છે. સર્વ તહેવારોના અને ધર્મગ્રંથોના પાત્રોના અદ્ભુત આધ્યાત્મિક રહસ્યો છે. જે અત્યારે ભૂલાઈ ગયા છે. નિરાકાર પરમપિતા શિવ પરમાત્મા અવતરણ કરીને આ રહસ્યોને ખુલ્લા કરે છે. જે બોધપ્રદ છે.

સીતા અને પંચવટીનું રહસ્ય - રામાયણની કથાવાર્તા મુજબ રાવણે સીતામાતાનું પંચવટીમાંથી હરણ કર્યું, માટે રામે રાવણને માર્યો. સીતા કોણ છે? સીતાના જન્મની કથા પ્રમાણે ખરેખર કોઈ કન્યા ખેતરમાં જન્મ લઈ શકે? જેમ રાવણ

વિકારોનું પ્રતીક છે, તેમ સીતા આત્માનું પ્રતીક છે. સીતા અર્થાત્ જ્ઞાનવાન આત્મા. આ સંસાર કર્મક્ષેત્ર છે અર્થાત્ ખેતર છે. આત્મારૂપી સીતા આ સંસાર રૂપી ક્ષેત્ર પર આવે છે અર્થાત્ જન્મ લે છે. આત્મા શરીર દ્વારા કર્મ કરે છે. શરીરને પંચવટી કહેવામાં આવે છે, કારણ કે શરીર પૃથ્વી, જળ, વાયુ, અગ્નિ અને આકાશ એમ પાંચ તત્ત્વોની વાટિકા છે. આત્મા શરીરમાં નિવાસ કરે છે અને પોતાના નિરાકાર પરમેશ્વર રામની સ્મૃતિમાં રહે છે.

લક્ષ્મણનો સાચો અર્થ - લક્ષ્મણ અર્થાત્ મનને લક્ષ્યમાં ટકાવી રાખવું. સીતા લક્ષ્મણની સાથે રહે છે. અર્થાત્ આત્મા પોતાના મનને પોતાના લક્ષ્યમાં ટકાવીને રહે છે. લક્ષ્મણરેખા અર્થાત્ ઈશ્વરીય મર્યાદાઓની રેખા, જ્યારે સીતા ઈશ્વરીય મર્યાદાને ઓળંગે છે. ત્યારે રાવણ તેનું હરણ કરે છે. ઈશ્વરીય નિયમોના ઉલ્લંઘનથી જ આત્મા વિકારોની કેદમાં ફસાય છે. જેથી દુઃખી થતાં, પતિતમાંથી પાવન બનાવનાર, દુઃખહર્તા - સુખકર્તા નિરાકાર રામને પોકારે છે.

મારીચ અને સુવર્ણમૃગનો અર્થ શું છે ? - વર્તમાનનો ભભકાદાર ભૌતિકવાદ મારીચનું જ રૂપ છે. હકીકતમાં સોનાની ધાતુનું બનેલું સુવર્ણમૃગ એટલે મૃગતૃષ્ણા સમાન ઝાંઝવાના નીર જેવાં, સુખનો આભાસ કરાવનારાં દુન્યવી ભૌતિક આકર્ષણો. મારીચ અર્થાત્ સુખને મારનાર, છેતરપીંડી કરનારા ભોગવિલાસના સાધનો જેનાથી આત્મારૂપી સીતા લલચાયા છે. અને ભ્રમિત થતાં રામરૂપી પરમેશ્વરથી વિખૂટી પડે છે.

રાવણનો સાધુના વેશપલટાનો અર્થ શું છે? - વિકારોરૂપી રાવણ પ્રગટ રૂપમાં આવે તો જાણી લઈએ. પરંતુ સાધુના કપટી વેશમાં આવવાથી ભોળવાઈ જઈએ છીએ. જેમ કે મન

એવું ખોટું વિચારે છે કે, કામ વિકાર નહીં હોય તો સૃષ્ટિ આગળ કેવી રીતે ચાલશે ? (અત્યારે સરકાર વસ્તી વધારાથી કંટાળી જતાં ઓછી વસ્તી કરવાનાં પગલાં લે છે.) ક્રોધ નહિ હોય તો રૂઆબ કે રોક સામેની વ્યક્તિ ઉપર ન પડતાં કામદંધો કેવી રીતે ચાલશે ? લોભ નહિ હોય તો ઘરસંસાર કેવી રીતે ચાલશે ? મોહ નહિ હોય તો બાળકોનું પાલન કેવી રીતે થશે ? આવા ખોટા વિચારો વેશપલટો જ છે.

રામ રાજ્યની સ્થાપના કેવી રીતે ? સાચી વિજયા દશમી ક્યારે મનાવીશું ? - દશેરા અર્થાત્ નર-નારીના દશ વિકારો હણાશે ત્યારે રાવણ સમાપ્ત થતાં રામરાજ્ય આવશે. વિજયાદશમી એટલે પાંચ કર્મેન્દ્રિયો અને પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિયો એમ દશ ઇન્દ્રિયો પર વિજય મેળવવો. એને જ સાચી વિજયાદશમી મનાવી કહેવાય. વિકારો પર વિજય કેવી રીતે મળે ?

વર્તમાન સંગમયુગમાં નિરાકાર રામ (શિવબાબા) આત્માઓ રૂપી સીતાઓનો દર્દભર્યો પોકાર સાંભળીને, સૃષ્ટિ પર આવી ચૂક્યા છે અને રાજયોગ મેડીટેશન તથા આધ્યાત્મિક ઇશ્વરીય જ્ઞાન શીખવાડીને માનવજાતને વિકારોમાંથી છોડાવવાનું અર્થાત્ સીતા રૂપી આત્માઓને રાવણની કેદમાંથી મુક્ત કરવાનું દિવ્ય કાર્ય ગુપ્તમાં કરી રહ્યાં છે. તો આપણે શિવને ઓળખીએ તથા રાજયોગ શીખીને વિકારોને ભસ્મ કરીએ અને આત્મિક શક્તિઓ વિકસાવીએ, જ્યારે લોકો વિકારોથી મુક્ત બનશે અર્થાત્ રાવણ મરાશે ત્યારે રામ રાજ્ય સ્થાપન થશે.

વિજયાદશમી મનાવો, વિજયાદશમી મનાવો. રાવણ કો તુમ ભસ્મ કરો, અબ રામ સે પ્રિત જુટાવો...

॥ ઓમશાંતિ ॥

- બેહદમાં જાઓ તો હદની વાતો સ્વાભાવિક રીતે સમાપ્ત થઈ જશે.
- સદા નિશ્ચયબુદ્ધિ સર્વ વાતોમાં નિશ્ચિંત રહે છે.
- દરેક આત્મા પોતાનો હિસાબ કિતાબ ચુકતે પણ કરે છે અને બનાવે પણ છે.
- વિશેષ સેવાધારી એ છે કે જે વરદાનના સમયને ઓળખે અને વિશેષ વરદાનોનો અનુભવ કરે.
- જેને અમૃતવેળાનું, સંકલ્પનું, સમયનું અને સેવાનું મહત્વ છે તે વિશેષ સેવાધારી છે.
- સફળ કરો અને સફળતામૂર્ત બનો.

- સેવામાં સફળતા પ્રાપ્ત કરવા માટે સમર્પણભાવ અને ચિંતામુક્ત સ્થિતિ જોઈએ.
- એક બળ, એક ભરોસો એજ સફળતામૂર્ત બનવાનું સાધન છે.
- બાપ દ્વારા જે પણ ખજાનાઓ મળ્યા છે એનું દાન કરો. સ્વપ્નમાં પણ ભૂલથી તેને પોતાના સમજશો નહીં.
- પોતાના ઇશ્વરીય સંસ્કારોને સફળ કરો, તો વ્યર્થ સંસ્કાર એની મેળે ચાલ્યાં જશે.
- વ્યર્થ જોવા તથા સાંભળવાનો બોજ સમાપ્ત કરવો એજ ડબલ લાઈટ બનવું છે.

સંબંધ

બ્ર.કુ. જલ્પા, સાવલી.

સંબંધ એટલે શું ? - એક મનુષ્યનું બીજા મનુષ્ય સાથેનું જોડાણ એટલે જ સંબંધ. આ સંબંધ જોડાણ અનુસાર સંબંધનું સ્વરૂપ બનતું હોય છે. કેટલાક સંબંધો જન્મજાત હોય છે, લોહીના સંબંધો છે, કેટલાક સંબંધો સગપણના આધારે રચાતા હોય છે. તો કેટલાક વ્યવહારથી ઉદ્ભવતા સંબંધો હોય છે. તો કેટલાક સંબંધો ધંધાધારીના લીધે તો કેટલાક આધ્યાત્મિક રીતે ઉદ્ભવે છે. આ રીતે જોતાં અનેક પ્રકારના સંબંધો ઉદ્ભવે છે.

મનુષ્ય એ સામાજિક પ્રાણી છે. એટલે એ સમાજ વિના એકલો રહી શકતો નથી. અને સમાજ સાથે સંકળાયેલો હોવાથી અનેક લોકોના સંપર્કમાં આવે છે. પરંતુ મોટાભાગના સંબંધોની પાછળ કોઈને કોઈ પ્રકારનો સ્વાર્થ રહેલો હોય છે. ફક્ત એક જ સંબંધ એવો છે જેમાં નામ - માત્ર, પણ સ્વાર્થ હોતો નથી. એ સંબંધ નિઃસ્વાર્થ અને જીવનભરનો છે અને તે છે માતા અને બાળકનો પ્રેમ. બાળક ગમે તેવું હશે પણ માતા કદી એનો તિરસ્કાર કરતી નથી.

ઘણા સંબંધો સ્વાર્થના પાયા પર રચાયા હોય છે અને એટલે જ તે ક્ષણજીવી હોય છે. જેવો જ સ્વાર્થ પૂરો થાય એટલે સાથે સંબંધ પણ જાણે પૂરો થઈ જાય છે. પરંતુ નિઃસ્વાર્થ સંબંધ જીવનભર રહે છે. તે છે મા-બાપ અને બાળક. તેમ જ સાચા મિત્ર સાથેનો સંબંધ. જેને જાળવવા નથી પડતા પણ આપોઆપ જાળવાતા હોય છે. એટલે જ કહેવાય છે કે 'સંબંધ એવો હોવો જોઈએ કે જ્યાં વાત કરતા પહેલા વિચારવું ન પડે.' બાકી બીજા સંબંધને જાળવવા પડે છે.

સંબંધ માટે આવશ્યક ગુણ - સંબંધોને મજબૂત બનાવવા પ્રેમ, દયા, ત્યાગ, ઉદારતા, ક્ષમા, નિઃસ્વાર્થ ભાવનાની જરૂર હોય છે. જેમાં આ ગુણ છે તેમના સંબંધ જીવનભર એટલે કે કાયમ ટકી રહે છે. 'રિશ્તા વહી કાયમ રહતા જો દિલ સે શુર હો જરૂરત સે નહિ' અને આવા ગુણ - ધરાવનાર વ્યક્તિના મૃત્યુ પછી પણ લોકો તેની સાથેનો પોતાનો સંબંધ વ્યક્ત કરતા કહે છે 'કૂલ ગયું ને ફોરમ છોડી ગયું.' જે વ્યક્તિ હંમેશા પોતાના જ લાભ અને સ્વાર્થનો વિચાર કરે છે તેવા વ્યક્તિના મૃત્યુ પછી લોકો તેની સાથેનો સંબંધ વ્યક્ત કરતા કહે છે. 'ઝાડ ગયું ને જગ્યા થઈ.' માટે સંબંધ એવા રાખીએ, જીતીને ઝુકીએ અને હસીને હારીએ..!! સંબંધોને સોનાના વરખથી નહીં પણ હૈયાના હરખથી શણગારીએ.

સર્વશ્રેષ્ઠ અને સાચો સંબંધ - જીવનમાં બધા જ પ્રકારના સંબંધોમાં એક અનોખો સાચો અને સર્વશ્રેષ્ઠ સંબંધ છે અને તે છે આત્મા અને પરમાત્માનો સંબંધ. આ સંબંધની તોલે દુનિયાનો બીજો કોઈ સંબંધ આવી શકે નહિ એટલે ગીતાના 12માં અધ્યાયમાં પરમાત્માએ કહ્યું છે 'મન મના ભવઃ' એટલે જેઓ પરમાત્મામાં પોતાના મનને જોડેલું રાખશે. મનને અર્પણ કરશે તેમનો હું આ મૃત્યુમય સંસાર સાગરમાંથી ઉદ્ધાર કરું છું. બસ આપણું મન આપણે ઈશ્વરને અર્પણ કરવાનું છે. કેટલો નિઃસ્વાર્થ સંબંધ છે.

સર્વ સંબંધ પરમાત્મા સાથે - પરમાત્મા એ આપણા માતા-પિતા, શિક્ષક, સદ્ગુરુ, બંધુ, સખા અને સાજન છે. સવારે ઉઠતાની સાથે જ પોતાના બાળકો માટે ખાસ મુલાકાતનો સમય મુકરર

રાખ્યો છે. એ સમય એટલે કે અમૃતવેળા. જેમાં પરમાત્મા પોતાના બાળકોની ઝોળી વરદાનોથી ભરપૂર કરી નિઃસ્વાર્થ પ્રેમથી તરબોળ કરીને કહે છે, બચ્ચે તુમ ફિક્કર મત કરો 'મૈં હૂં ના' ત્યારબાદ ટીચર બનીને પોતાના બાળકો માટે પાંચ તત્ત્વોથી પાર એવા પરમધામથી ભણાવવા માટે સમયસર અચૂક હાજર રહે છે. ભલેને પછી આ સુપ્રીમ શિક્ષકના વિદ્યાર્થીઓ સમયસર અને નિયમિતપણે હાજર રહે કે ન રહે. પરંતુ પરમાત્મા સુપ્રીમ શિક્ષક એ પોતે સમયસર અને નિયમિતપણે પોતાની ફરજ નિઃસ્વાર્થ સંબંધથી નિભાવે છે. અને કહે છે 'મૈં તુમ્હારા આજ્ઞાકારી સેવક હું.' તો સદગુરુ બનીને પોતાના બાળકોને ખાસ અને આમ આખી દુનિયાનો ઉદ્ધાર કરે છે. બધાને પોતાની સાથે પાંચ તત્ત્વોથી પાર પરમધામ એટલે કે આપણા સાચા ઘરમાં લઈ જાય છે. જે ઘરને આપણે અત્યાર સુધી ભૂલી ગયા હતા તે ઘર અને આપણા સાચા આત્મિક સ્વરૂપની સમજ આપીને યોગ્ય બનાવી સાથે લઈ જાય છે. પરમધામ જવા યોગ્ય બનવા માટે તો ખૂબ જ સહજ માર્ગ પણ બતાવે છે. એ માર્ગ છે 'રાજયોગ' એટલે કે પરમાત્માની યાદ.

આપણે યોગ દ્વારા પોતાના વિકર્મો વિનાશ કરી યોગ્ય બનીશું. અથવા બીજો માર્ગ પણ પરમાત્માએ બતાવ્યો છે. જેમ એક બાળક પોતાની 'મા'થી રિસાઈને પોતાની મનગમતી વસ્તુને ખાવાનો ઈન્કાર કરે તો મા બે લાફા મારીને પણ બાળકને ગમતી વસ્તુ ખવડાવશે. કારણકે માને ખબર છે કે બાળકને એ વાનગી ખૂબ પસંદ છે પરંતુ બાળક એ પોતાની આડાઈ છોડી શકતો નથી. બસ આ જ રીતે પરમાત્મા કહે છે કે જે યોગ દ્વારા યોગ્ય નહિ બનો. તો હું સજા આપીને પણ

(અનુસંધાન પેજ નં. 21 પર)

ગીત

બ્ર.કુ. ગોદાવરીબેન, મુલુંદ, મુંબઈ

શુભ ચિંતનનાં આંગણામાં રમુ હું તો,
અતીન્દ્રિય સુખનાં ઝૂલામાં ઝૂલું હું તો.

અનહદ આનંદનો અનુભવ થાય,

મીઠા શિવબાબાથી મિલન થાય.

પ્યારા પ્રભુથી જીવન ધન્ય થાય.

સંગમની સોનેરી પ્રભાત ખીલી છે,

સર્વોત્તમ ભાગ્યનાં દ્વાર ખૂલ્યાં છે.

ગીતાના જ્ઞાનની મુરલી સંભળાય જ્યાં,

બુદ્ધિનો તાર એ સ્વરે જોડાય ત્યાં.

ઓમ શાંતિનો નાદ સંભળાય,

મીઠા શિવબાબાથી મિલન થાય.

એકાંતવાસી બની એકાગ્ર ચિત્તે,

યોગશક્તિ દ્વારા મનોવિકારોને જીતે.

ભેદભાવ ભૂલી જઈ એક પ્રભુને નિહાળે

જીવનની નાવ ચાલે એક પ્રભુને સહારે.

દુર્ગુણોનાં કંટકો ના દેખાય,

મીઠા શિવબાબાથી મિલન થાય.

સૂર્ય સમાન તેજ દિલ નભમાં દેખાયે,

સાક્ષાત ઈશ્વરનું સ્વરૂપ પરખાયે.

પ્રસન્નતાનું ઝરણું રોમરોમમાં લહેરાયે,

પાપોને ભસ્મ કરી પાવન બનાવે.

વિકલ્પોનાં વાદળો વિખરાય,

મીઠા શિવબાબાથી મિલન થાય.

અવ્યક્ત વતનનાં અનોખા નઝારા,

લાવે ખુશી હટાવે અંધારા.

બ્રહ્મા શ્રીમુખથી વહે જ્ઞાન અમૃતધારા,

આવી ચૂક્યા ઘરા પર શિવપ્રભુજી પ્યારા.

જ્ઞાનદીપક ઝળહળ થાય,

મીઠા શિવબાબાથી મિલન થાય.

॥ ઓમશાંતિ ॥

સાચાના રક્ષક ભગવાન

બ્ર.કુ. ગોવિંદભાઈ, નવસારી

વાત સન્ 1981ની છે. હું ગુજરાત વિદ્યુત બોર્ડમાં ભાવનગરમાં અધીક્ષક એન્જિનીયરના પદ પર સેવા કરતો હતો. અધ્યાત્મમાં વિશેષ રુચિ હોવાના કારણે દરરોજ બ્રહ્માકુમારી સેવાકેન્દ્ર પર ઈશ્વરીય મહાવાક્ય સાંભળવા માટે જતો હતો. અમારા સ્ટાફને આ બાબતની જાણ હતી. સમય સમય પર એમને પણ ઈશ્વરીય જ્ઞાન મેળવવા કહેતો હતો. ત્યાં કર્મચારી સંગઠન અને અધિકારી સંગઠન બંને હતાં.

એકવાર અધિકારી સંગઠનના સભ્યની બદલી એમની ઈચ્છા અનુસાર ના થઈ. તેને કારણે તેઓ નારાજગી પ્રગટ કરવા લાગ્યા. સંગઠનના અધ્યક્ષ વિશેષ નામીગ્રામી હતા. એ લોકોએ મારા ઉપર આરોપ લગાવ્યો કે હું સભ્યો પર બ્રહ્માકુમારીઝમાં જવા માટે દબાણ કરું છું. તેથી મને ત્યાંથી હટાવવાની માંગણી કરવા લાગ્યા. અમારા ચેરમેનને મારા ઉપર અશિસ્તનાં લેવા માટે કહ્યું. ચેરમેન તો સાંભળતાં જ મારા ઉપર ક્રોધિત થઈ ગયા. એમણે ફરિયાદને સાચી માની લીધી. એમણે ચીફ એન્જિનીયરને બોલાવીને મને સસ્પેન્ડ કરવાનો આદેશ આપ્યો. અમારા ચીફ એન્જિનીયર ઘણા સમજદાર હતા. એમણે કહ્યું, ગોવિંદભાઈ વરિષ્ઠ અધિકારી છે. તપાસ કર્યા વગર અમે આવાં સખત પગલાં લઈ ના શકીએ. એમણે કહ્યું હું સ્વયં તપાસ કરીશ. અધ્યક્ષે આ પ્રસ્તાવને મંજૂર કરી દીધો. ચીફ એન્જિનીયરે મને ફોન પર કહ્યું કે હું ભાવનગર આવી રહ્યો છું. મારા રહેવાની વ્યવસ્થા કરજો. તેઓ આવ્યા. મેં એમનું સ્વાગત કર્યું. એમણે થોડીવાર પછી મને બોલાવીને કહ્યું કે જો ફરિયાદ સાચી નીકળી તો આપની

બદલી કરી દેવામાં આવશે. કાલે અધિકારીગણ અને કર્મચારી ગણને અહીં બોલાવી લેજો પણ તમે હાજર રહેશો નહીં.

બીજા દિવસે સૌ એકઠાં થયાં. ચીફ એન્જિનીયરના પૂછવાથી સૌએ કહ્યું, હા અમારા ઉપર બ્રહ્માકુમારીઝમાં જવા માટે દબાણ કરતા હતા. એમાંથી એક જુનિયર એન્જિનીયરે મારી તરફેણમાં જવાબ આપ્યો. એમણે કહ્યું, અધીક્ષકજી (ગોવિંદજી) બ્રહ્માકુમારીઝમાં જાય છે તો કંઈક સારું હશે, એ ઉત્સુકતાને કારણે અમે ગયા હતા. ચીફ એન્જિનીયર પણ કોઈ ધાર્મિક સંસ્થા સાથે જોડાયેલા હતા. એમની રુચિ અધ્યાત્મમાં વધારે હતી. એમણે એ જે.ઈ.ને કેટલાયે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછ્યા. પણ એમણે એ કહ્યું જીવન સારું બનાવવા માટે આ બ્રહ્માકુમારી સત્સંગ સારું માધ્યમ છે. પણ સાહેબે ત્યાં જવા માટે કોઈના ઉપર દબાણ કર્યું નથી. એના પછી ચીફ એન્જિનીયરે મને કહ્યું કે સૌ લોકો જૂઠા છે. માત્ર જે.ઈ.એ જ સત્ય કહ્યું. આટલું કહીને તેઓ વડોદરા ગયા. પાછળથી એમણે જણાવ્યું કે મને સજા રૂપે બદલી કરવા આપના સંગઠનના અધ્યક્ષનો ફોન આવ્યો હતો પરંતુ મેં કહ્યું, મને જે ઉચિત લાગશે તે કરીશ. કોઈના કહેવાથી હું પ્રભાવિત નહીં થાઉં.

મારું કંઈ અહિંત ના થયું. આ રીતે ધ્યારા બાબાએ સત્યને જીત અપાવી. મને ખબર પડી કે સત્યની નાવ હલે છે, ડોલે છે પણ ડૂબતી નથી.

॥ ઓમશાંતિ ॥

અદૃશ્યને ઓળખવા અઘરા લાગે છે ?

બ્ર.કુ. કિશોર મહેતા, ધોરાજી

આ લેખનું શીર્ષક વાંચીને સવાલ થતો હશે કે, ‘અદૃશ્ય વળી કોણ ? તેને ઓળખવાનું અઘરું કે સહેલું એ પછી પહેલાં આ અદૃશ્યનાં નામ તો જાણીએ.

અદૃશ્યની નામાવલિમાંથી કેટલાંક ઉદાહરણ જોઈએ. તો પ્રથમ તો પવન. છે ને અદૃશ્ય ? જોયો છે કોઈએ પવનને? છતાં તે છે એમ ખાત્રીપૂર્વક કહી શકાય. તેના લક્ષણ ઉપરથી તેને ઓળખી શકાય. મંદમંદ વાતો પવન, સૂસવાટા મારતો પવન ક્યાં દેખાય છે? છતાં કહેવાય છે કે, ‘અત્યારે તો પવન સાવ પડી ગયો છે’ ખરૂં ?

શિયાળાનો ઠંડો પવન. આ ઠંડક કોઈએ જોઈ છે? છતાં ટાટ વાય તેવી ઠંડી છે એમ કહેવાય. ખરું ? અદૃશ્ય છે છતાં લક્ષણ ઉપરથી કહેવાય કે ‘આને ઠંડી કેવી લાગે છે ?’ ઘુબારી થઈ આવે એવી ઠંડી ! લક્ષણ ઉપરથી અદૃશ્યને ઓળખી જવાય.

ઉનાળામાં ગરમ પવન વાય છે જેને ‘લૂ’ કહે છે. ગરમી એવી પડે કે પવન ગરમ થઈ જાય. આ ‘ગરમી’ને કોઈએ જોઈ છે ? છતાં પગ તપી જાય એવી ગરમી ! આ ગરમીની માત્રાને માપી શકાય ઉષ્ણતામાપક યંત્રથી. જે દેખાતી નથી તેને માપવાની વાત છે ! એની હાજરીનું લક્ષણ.

અરે, વધુ ઉદાહરણ માટે દૂર જવાની ક્યાં જરૂર છે ? આપણે માનવ એટલે શરીર + આત્મા. આમાં શરીર દૃશ્યમાન છે પરંતુ આત્મા અદૃશ્ય છે. આત્માને કોઈએ જોયો છે ? છતાં તેની હાજરી બતાવે છે કે શરીર ચેતનવંતુ છે. જો આત્મા

શરીરમાંથી જતો રહે તો શરીર થઈ જાય નિશ્ચેતન! અદૃશ્યની ઓળખાણ તેના લક્ષણ ઉપરથી જણાઈ આવે કે ભાઈ સાહેબ હાજર છે કે નથી ? શરીર તો કર્મ કરવાનું સાધન માત્ર છે, આપણે તો અમર આત્મા છીએ ને? ભલે ને તે અદૃશ્ય હોય ! નરી આંખે તો શું સૂક્ષ્મદર્શક થી પણ અદૃશ્ય દિવ્ય જ્યોતિ બિંદુ આત્મા જોઈ ન શકાય. દિવ્ય દૃષ્ટિથી જ જોઈ શકાય. સૌથી કોયડા રૂપે અદૃશ્ય કોઈ હોય તો એ છે ‘ઈશ્વર’. જોયા છે કોઈએ ઈશ્વરને? છતાં તેના લક્ષણ અને અનુભવથી જોઈએ તો કહેવાય છે કે આત્મા જેવા પરમાત્મા. અર્થાત જેવો આત્મા તેવા જ પરમાત્મા સૂક્ષ્મ દિવ્ય જ્યોતિબિંદુ. આ બિંદુ સ્વરૂપની પૂજા કેમ કરવી? તેથી નિરાકાર ઈશ્વરનું જ્યોતિર્લિંગનું સ્વરૂપ દર્શાવ્યું ! એ રીતે ભારતભરમાં બાર મહાન જ્યોતિર્લિંગ પૂજાય છે. અરે, ગામડે ગામડે શિવજીનું મંદિર હોય જ. સૌ કહે છે, સત્યમ્ શિવમ્ સુંદરમ્ એટલે કે ઈશ્વર સત્ય છે, ઈશ્વર કલ્યાણકારી છે અને ઈશ્વર સુંદર છે. ભોળાના એ ભગવાન છે તેથી તેને ભોળાનાથ પણ કહે છે. વિજ્ઞાન કહે છે જેમ બૌદ્ધ સૂક્ષ્મ તેમ તે શક્તિશાળી હોય છે તો આ અદૃશ્ય પરમાત્માની શક્તિ એવી બધી છે કે તે દુનિયાના તારણહાર સર્વશક્તિવાન કહેવાય છે. જેવી જેની ભાવના તે સ્વરૂપે તેના સાક્ષાત્કાર થતા હોવાથી ઈશ્વરને બહુરૂપી પણ કહે છે. ઈશ્વર સાથે યોગ લગાવવાથી આત્મા પાવન બને છે. આ પવિત્રતાની પાછળ પાછળ બધા જ ગુણ ઈશ્વર તરફથી મળતા હોઈ ઈશ્વરને સર્વ ગુણોના ભંડાર કહે છે.

સતયુગ, ત્રેતાયુગ, ઢાપરયુગ અને

કલિયુગ મળીને એક કલ્પ બને છે. આ કલ્પયુગને અંતે ઈશ્વર આ ધરતી ઉપર આવે છે. ગીતામાં ભગવાનનું વચન છે કે, 'યુગે યુગે હું અવતાર લઉં છું.' તેમાં 'કલ્પ' શબ્દ અધ્યાર છે. અત્યારે આ સમય ચાલી રહ્યો છે. જ્યારે ઈશ્વર આ ધરતી ઉપર આવે છે. જેમ આત્મા શરીરમાં પ્રવેશે છે તેમ પરમાત્મા પરકાયા પ્રવેશ કરે છે. અલબત્ત તેના મુકરર ચૈતન્ય માનવ શરીર રૂપી રથમાં !

આ લખનાર લેખકને ઈશ્વરના અવતરણના પ્રોગ્રામમાં સૌથી પહેલીવાર જ્યારે જવાનું થયું ત્યારે દિવસે બ્રહ્માકુમારી ગુલઝાર દાદીએ ક્લાસ કરાવેલ. રાત્રે તેમના તનમાં પરમાત્માનું અવતરણ થયું. જ્યારે તે બોલતા હતા ત્યારે બ્રહ્માકુમારીજીએ પૂછ્યું, 'કિશોરભાઈ, આ કોણ બોલે છે?' મેં કહ્યું, 'ભગવાન (શિવબાબા)' ક્યાં ગુલઝાર દાદીનું પ્રવચન અને ક્યાં આ ઈશ્વરીય વાણી ! તફાવત પરખાઈ ગયો અને હું બ્રહ્માકુમારીજીની પરીક્ષામાં પાસ થયો.

પછી ઈશ્વરને ભોગ ધરવામાં આવ્યો. અલબત્ત ગુલઝારદાદીના મુખમાં એ અપાતો હતો. પરંતુ ઈશ્વર તો અનાસક્ત અને અભોક્તા છે તેથી રથને ભાડું ચૂકવતા હોય તેમ ભોગ સ્વીકાર કરતા હતા. ઈશ્વર તો ભાવનાના જ ભૂખ્યા છે ને ? આપણી ભાવનાની પવિત્રતામાં જો ક્યાશ હોય તો ઈશ્વર એ ભોગ સ્વીકારતા નથી.

આપણે આંગળીને ઈશારે કહીએ છીએ કે ઉપરવાળો (પરમધામવાસી) જાણે. એ જ સૌ પતિતોના ઉદ્ધારક છે ! કેમ કે તેમની સ્નેહભરી યાદમાં જ એવી શક્તિ છે કે જનમ જનમના પાપ

બળીને ભસ્મ થઈ જાય !

દુનિયાના સંબંધો સ્વાર્થભર્યા હોય છે જ્યારે સૌ કહે છે કે સાચા સગા તો ઈશ્વર છે. જે પણ સંબંધ આપણે તેની સાથે બાંધીએ તે એ નિભાવી જાણે છે તે પણ તદ્દન નિઃસ્વાર્થપણે !

એ દેવોના પણ દેવ છે (રામના એ રામેશ્વર, કૃષ્ણના એ ગોપેશ્વર) તેથી તેને દેવાદિદેવ મહાદેવ કહે છે.. જે જ્ઞાન ગંગા વહાવે છે જેમાં સ્નાન કરવાથી આપણી સદ્ગતિ થાય છે.

છેલ્લે એક ખાનગી ખબર છે કે નજીકના ભવિષ્યમાં થનારા મહાવિનાશમાં દુનિયાના બધા જ દેશ ખતમ થઈ જશે પરંતુ ઈશ્વરની અવતરણ ભૂમિ ભારત દેશ હોવાથી ભારત દેશ મહાવિનાશમાં બચી જશે ! છે ને આનંદના સમાચાર ?

કહેવાય છે કે ઈશ્વર જ્યારે ભાગ્યની વહેંચણી કરતા હોય ત્યારે સૂઈ રહીએ તો આપણું ભાગ્ય પણ સૂતું રહે છે. તો ચાલો. અદૃશ્ય ઈશ્વરને જો હવે ઓળખી ગયા હો તો અજ્ઞાન ઊંઘમાંથી જાગી જઈએ અને પ્રજાપિતા બ્રહ્માકુમારી ઈશ્વરીય વિશ્વ વિદ્યાલયમાં જઈએ આપણે આ છેલ્લો માનવ જન્મ સાર્થક કરી લઈએ.

રખે એવું બને કે ગફલતમાં રહી જવાય. પછી રાતા પાણીએ રોઈને પારાવાર પસ્તાવા અને રોતાં રોતાં એ ગીત પણ ગવાઈ જાય કે,

અમે અપરાધી કાંઈ ના સમજ્યા,

ન ઓળખ્યા ભગવંતને !

॥ ઓમશાંતિ ॥

ધાનેરા સેવાકેન્દ્ર દ્વારા આયોજીત 'શ્રીકૃષ્ણ જન્માષ્ટમી'ના કાર્યક્રમમાં ભાગ લેનાર બાળકલાકારો સાથે પ્ર.કુ. સુરેખાબેન.

સુરત મોટા વરાછા સેવાકેન્દ્ર પર આયોજીત 'શ્રીકૃષ્ણ ગોકુળઅષ્ટમી' ઝાંખીના બાળકલાકારો સાથે પ્ર.કુ. મીનાબેન તથા પ્ર.કુ. રુપાલીબેન.

પાટણ સેવાકેન્દ્ર પર આયોજીત 'જન્માષ્ટમી ઉત્સવ'ના કાર્યક્રમમાં ભાગ લેનાર બાળગોપાળ તથા કલાકારો સાથે પ્ર.કુ. નિલમબેન.

ઉંઝા સેવાકેન્દ્ર ખાતે 'જન્માષ્ટમી મહોત્સવ'માં શ્રીકૃષ્ણને પારણે ઝુલાવવાતાં ધારાસભ્ય ભગિની ડૉ. આશાબેન, પ્ર.કુ. ઈજુબેન.

માધાપર ગીતાપાઠશાળામાં શ્રાવણ માસે 'અમરનાથ'ની આરતી કરવાતાં પ્ર.કુ. જયોત્સનાબેન, અગ્રણી ગ્રામવાસીઓ, ભાવિક ભક્તગણ.

સુરત વરાછા સેવાકેન્દ્ર દ્વારા 'શ્રીકૃષ્ણ જન્માષ્ટમી મહોત્સવ' નિમિત્તે આયોજીત ઝાંખીનું મનોરમ્ય દશ્ય.

અમદાવાદ મણીયાસા સેવાકેન્દ્ર દ્વારા 'શ્રીકૃષ્ણ ગોકુળઅષ્ટમી'ની આયોજીત ઝાંખીમાં પ્ર.કુ. સંગીતાબેન, પ્ર.કુ. રીટાબેન તથા મહેમાનો.

રાજકોટ શાસ્ત્રીનગર સેવાકેન્દ્ર દ્વારા શ્રાવણ માસના સોમવારે આયોજીત 'અમરનાથ દર્શન તથા અભિષેક'નું મનભાવન દશ્ય.

અમદાવાદમાં ગુજરાત પોલીસ દળના વિભાગના ડાયરેક્ટર જનરલ ભ્રાતા ટી.એન. બિસ્ટ IPSને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. ઉર્મિલાબેન.

પાટણમાં સમય ગુજરાત ન્યૂઝના તંત્રી ભ્રાતા કેતનભાઈને રક્ષાબંધન કર્યા બાદ ઈશ્વરીય સૌગાદ આપતાં પ્ર.કુ. નીતાબેન, પ્ર.કુ.મીતાબેન.

બાલાગામના SBIના મેનેજર ભ્રાતા વિનયભાઈ ઝા તથા ગૌરાંગભાઈ ભટ્ટને રક્ષાબંધન બાદ શિવ આમંત્રણ આપતાં પ્ર.કુ. ગીતાબેન.

મુદ્રાના HDFCના મેનેજર ભ્રાતા રાજેશભાઈ ગામારાને રક્ષાસૂત્ર બાંધતા પ્ર.કુ. હેતલબેન બાબુમાં પ્ર.કુ. વિનોદભાઈ.

રાજકોટ ન્યુ બાગનાથ સેવાકેન્દ્રના પ્ર.કુ. ભગવતીબેન PGVCLના એન્જીનીયર ભ્રાતા એન.જે. પ્રજાપતિને રક્ષાબંધન કરતાં.

વ્યારામાં કન્યા વિદ્યાલયના આચાર્ય ભગિની સાધનાબેનને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. દીપાબેન તથા પ્રમુખ નગરપાલિકા ભગિની ધર્મિષ્ઠાબેન.

પડધરીમાં ઓમ ઈટાલીયન મારબલ કંપનીના માલિક ભ્રાતા વિજયભાઈને રક્ષાબંધન બાદ સમૂહચિત્રમાં પ્ર.કુ. કાજલબેન.

અમદાવાદ ઘોડાસર ખાતે શ્રાવણ માસ નિમિત્તે 'અમરનાથ'ની ઝાંખીમાં પ્રમુખ સીનીયર સીટીઝન ભ્રાતા વિનાયકભાઈ, પ્ર.કુ.જશુબેન.

ગોંડલના ધારાસભ્ય તથા રાજવી પરિવારના ભગિની ગીતાબા જાડેજાને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. ભાનુબેન.

ઉઝાના ધારાસભ્ય ભગિની ડૉ. આશાબેન પટેલને રક્ષાબંધન કર્યા બાદ ઈશ્વરીય સૌગાદ આપતાં પ્ર.કુ. શિવાનીબેન.

વડોદરા મંગલવાડી ખાતે ગણદેવીકર જવેલર્સ શોપના માલિક ભ્રાતા સુનીલભાઈને રક્ષાબંધન બાદ સાહિત્ય આપતાં પ્ર.કુ. વસંતાબેન.

અમદાવાદ ઈન્ડિયા કોલોની દ્વારા કેન્સર હોસ્પિટલના ICUનાં દર્દીઓને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. સુરેખાબેન, પ્ર.કુ. નાગમતીબેન.

વલભીપુર ખાતે મેજિસ્ટ્રેટ ઓફિસમાં ન્યાયાધીશ ભ્રાતા અતુલભાઈને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. દિવ્યાબેન.

ધંધુકા ખાતે તાલુકા ન્યાયાલયમાં ન્યાયાધીશ ભ્રાતા એચ.વી.દામોદરને રાખડી બાંધતા પ્ર.કુ. મનીષાબેન.

કેશોદમાં ડેપ્યુટી કલેક્ટર ભગિની રેખાબા સરવૈયાને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. દક્ષાબેન બાવુમાં પ્ર.કુ. શિલાબેન.

વડનગરમાં તારક મહેતાના ઉલ્ટા ચશ્માના કલાકાર ઘનશ્યામભાઈ તથા રાજુભાઈને રક્ષાબંધન કર્યો બાદ સમૂહચિત્રમાં પ્ર.કુ. ચંદ્રિકાબેન.

ગાંધીનગરમાં ગુજરાત રાજ્યના ગવર્નર મહામહિમ ભ્રાતા ઓ.પી.કોહલીને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. કૈલાસબેન બાબુમાં પ્ર.કુ. તારાબેન, પ્ર.કુ. રંજનબેન, પ્ર.કુ. પારુલબેન.

ગાંધીનગરમાં ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી ભ્રાતા વિજયભાઈ રુપાણીને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. કૈલાસબેન સાથે પ્ર.કુ. તારાબેન તથા પ્ર.કુ. કૃપલબેન.

ન્યુઝીલેન્ડમાં પ્ર.કુ.શિવાનીબેન સાથે ગવર્નર અને લેડી ગવર્નર ભ્રાતા આનંદ સ્ટ્રાયનંદ, ઈન્ડીયન હાઈકમીશનના સેક્રેટરી ભ્રાતા સુદ, રેડિયો એનાઉન્સર ભ્રાતા જોન, પ્ર.કુ.ભાવનાબેન.

વડોદરા અટલાદરામાં 'નેશનલ સ્પોર્ટ્સ ડે'ના કાર્યક્રમમાં પૂર્વ ક્રિકેટર ભ્રાતા નયન મોંગીયા, ફોર્મ્યુલા કાર રેસર ભગિની મીરાં ઈરંડા, ડૉ. નીલિમાબેન, પ્ર.કુ. અરુણાબેન, પ્ર.કુ. જગબીરભાઈ.

અમદાવાદના પ્રમુખ અંગ્રેજી સમાચારપત્ર ટાઈમ્સ ઓફ ઈન્ડિયાના નિવાસી તંત્રી ભ્રાતા હરિતભાઈ મહેતાને રક્ષાસૂત્ર બાંધતા પ્ર.કુ. નંદિનીબેન.

પેથાપુરમાં ગુજરાતના રોમન કેથોલીકના પ્રમુખ આર્ક બિશપ થોમસ ઈન્નાટીયસ મેકવાનને રક્ષાબંધન કરતાં પ્ર.કુ. શિલ્પાબેન.